

brå

 Sveriges officiella statistik

Kriminalstatistik

2017

Anmälda brott

Preliminär statistik

Brå – centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott. Brottsförebyggande rådet (Brå) verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

URN: NBN: SE: BRA-741

© Brottsförebyggande rådet 2018

Enheten för Rättsstatistik

Omslagsillustration: Susanne Engman

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm Telefon 08–527 58 400,
e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna publikation kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se/publikationer. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till: tillganglig@bra.se.

Vid citat eller användande av tabeller, figurer, diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Innehåll

Sammanfattning	5
Huvudresultat för 2017	5
Inledning	5
Tolkning av statistiken	7
Resultat	9
Utvecklingen av samtliga anmälda brott	9
Brottskategoriernas utveckling	10
Brottstypernas utveckling	11
Brottsstrukturen	12
Utvecklingen för anmälda brott mot person	13
Utvecklingen av anmälda stöld- och tillgreppsbrott	20
Utvecklingen för övriga anmälda brott	25
Några nya redovisningar 2017	29
Regionala resultat	29
Beskrivning av statistiken	32
Statistikens ändamål	32
Statistikens innehåll	32
Anmälda brott	32
Klassificering av brott	33
Regional fördelning	34
Insamling och bearbetning	35
Jämförbarhet över tid	35
Förändringar i statistiken på grund av enskilda ärenden som omfattar många brott	35
Tekniska och juridiska förändringar	37
Kvalitetsstudier	42

Kvaliteten i brottskoder	42
Specialstudier om dödligt våld	42

Sammanfattning

Statistiken över anmälda brott omfattar alla händelser som anmälts och registrerats som brott hos Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket och Ekobrottsmyndigheten. De anmälda brotten inkluderar även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott. För en mer detaljerad beskrivning, se avsnittet *Statistikens innehåll*.

Ändamålet med statistiken är att ge en bild av nivån och utvecklingen av de händelser som anmälts och registrerats som brott hos de brottsutredande myndigheterna under den redovisade perioden. Statistiken visar således inte hur många brott som faktiskt har begåtts. Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under perioden.

Huvudresultat för 2017

Samtliga brott

- Under 2017 anmäldes knappt 1,51 miljoner brott, vilket är 4 010 (± 0 %) fler anmälda brott jämfört med året innan.
- Den kategori anmälda brott som ökade mest i antal under 2017 var brott mot person, vilket delvis förklaras av att en ny brottstyp, olovlig identitetsanvändning, infördes i brottsbalken den 1 juli 2016 (se även avsnittet om Brott mot person nedan).
- De kategorier av anmälda brott som minskade mest i antal under 2017 var stöld- och tillgreppsbrott och skadegörelsebrott. Inom kategorin stöld- och tillgreppsbrott var det fickstölder och stöld i butik, varhus och dylikt som minskade mest. Inom kategorin skadegörelsebrott var det brottstypen skadegörelse mot stat, kommun, landsting (ej klotter) som minskade mest.

Brott mot person

- Under 2017 anmäldes cirka 287 000 brott mot person (3–7 kap. brottsbalken), vilket är en ökning med 12 300 brott (+4 %) jämfört med 2016.
- Ökningen i kategorin brott mot person förklaras delvis av att en ny brottstyp, *olovlig identitetsanvändning*, infördes under 4 kap. brottsbalken den 1 juli 2016. Under perioden 1 juli–31 december 2016 anmäldes cirka 10 200 brott om olovlig identitetsanvändning, vilket ska jämföras med cirka 27 600 anmälda brott under helåret 2017
- Misshandelsbrotten minskade totalt sett med 5 procent till 83 400 brott. Antalet misshandelsbrott mot kvinnor över 18 år minskade med 4 procent till 27 600 anmälda brott, medan misshandelsbrott mot män över 18 år minskade med 9 procent till 32 500 brott. Även antalet anmälda misshandelsbrott mot barn 0–17 år minskade med 1 procent till 23 300 brottjämfört med 2016.
- Antalet anmälda våldtäkter ökade med 10 procent till 7 230 brott, antalet anmälda brott om sexuellt tvång och utnyttjande med mera ökade med 7 procent till 1 330 brott (+89 brott eller +7 %) och antalet anmälda brott om sexuellt ofredande ökade med 3 procent till 10 800 brott.
- Antalet anmälda brott om grov kvinnofridskränkning låg oförändrat på 1 870 brott, medan grov fridskränkning minskade med 1 procent till 1 660 anmälda brott.
- Anmälda olaga hot minskade med 2 procent till 52 900 brott, även anmälda ofredanden minskade, med 5 procent till 52 500 brott.

Stöld- och tillgreppsbrott

- Under 2017 anmäldes 486 000 stöld- och tillgreppsbrott (8 kap. brottsbalken), vilket innebär en minskning med 17 200 brott (–3 %) jämfört med föregående år.
- Bilbrotten (biltillgrepp och stöld ur och från motorfordon) ökade med 1 procent till 63 900 anmälda brott 2017.
- Bostadsinbrotten ökade med 3 procent till 22 500 anmälda brott. Bakom ökningen stod lägenhetsinbrotten, som ökade med 9 procent till 8 780 brott, medan antalet anmälda villainbrott minskade med 1 procent till 13 700 brott
- Personrånen ökade med 4 procent till 6 190 anmälda brott, medan antalet anmälda butiksrån minskade med 13 procent till 727 brott. Antalet anmälda bankrån minskade från 13 till 11 brott.

Inledning

Statistiken över anmälda brott ger en övergripande bild av ärendeinflödet till Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket och Ekobrottsmyndigheten. Den visar antalet händelser som anmäls och registreras som brott hos dessa myndigheter.

Statistiken redovisas i huvudsak enligt den juridiska indelningen av brott i lagstiftningen. I vissa fall förekommer dock information som är mer detaljerad än det lagrum som reglerar brottet. Det gäller till exempel redovisningen av anmäld misshandel, som bland annat inkluderar information om ålder och kön på den utsatta personen. I vissa andra fall är statistiken mindre detaljerad än lagstiftningen, vilket gäller för en stor del av brotten mot den specialstraffrättsliga lagstiftningen.

Notera att samtliga sifferuppgifter i text och tabeller är avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar och uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Tolkning av statistiken

När du tolkar statistiken över anmälda brott, tänk på följande:

- Statistiken visar antalet anmälda brott och inte det totala antalet faktiskt begångna brott. Hur stor andel av de faktiska begångna brotten som anmäls varierar beroende på brottstyp, och endast för enstaka brottstyper kan anmälningsstatistiken antas ge en ungefärlig bild av hur många brott som verkligen begås.
- Det faktiska antalet brott är oftast högre än det antal anmälda brott som redovisas i statistiken. Ett undantag är anmälda fall av dödligt våld, där det

faktiska antalet brott är lägre än antalet anmälda händelser. Det beror på att dessa anmälda brott främst visar antalet händelser med dödlig utgång som behöver utredas för att klargöra om ett mord eller dråp har begåtts eller inte.

- Benägenheten att anmäla brott kan förändras över tid, till exempel på grund av förändrade attityder i samhället eller ändrade försäkringsvillkor. Detta innebär att det för många brottstyper är svårt att utifrån de anmälda brotten avgöra om brottsligheten i samhället ökar eller minskar. Även förändringar i lagstiftningen kan påverka utvecklingen av vilka brott som anmäls.
- Antalet anmälda brott för vissa brottstyper, som narkotika- och trafikbrott, beror till stor del på polisens och andra myndigheters kontroll- och spaningsinsatser. Om insatserna förändras påverkar det oftast antalet anmälda brott.

Resultat

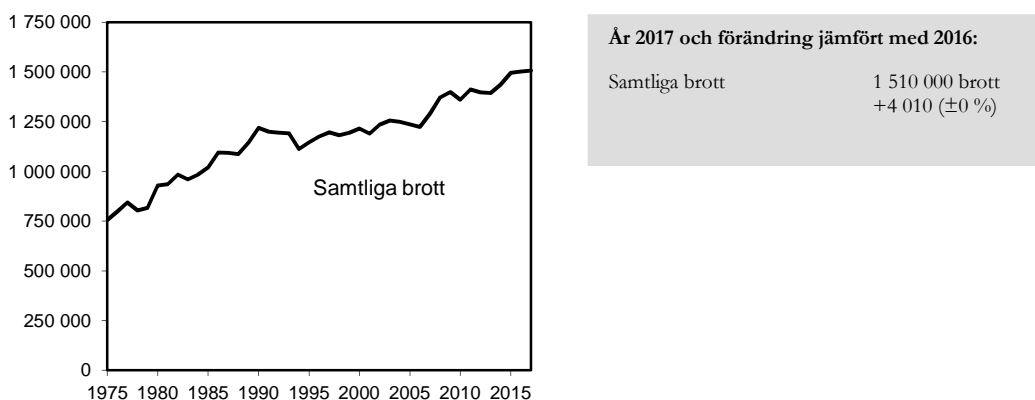
I sammanställningen nedan redovisas huvudresultaten för den preliminära statistiken över anmälda brott 2017. Inledningsvis redovisas omfattning och utveckling av det totala antalet anmälda brott. Därefter redovisas utvecklingen för de brottskategorier och brottstyper där de största förändringarna har skett jämfört med föregående år, liksom brottsstrukturens utveckling. Efter en mer detaljerad redovisning av utvecklingen för ett urval brottskategorier och brottstyper redovisas slutligen de regionala resultaten.¹

Utvecklingen av samtliga anmälda brott²

Under 2017 anmäldes knappt 1 510 000 brott till polis, tull eller åklagare. Det är 4 010 fler brott (± 0 %) än 2016. Under den senaste tioårsperioden (2008–2017) har antalet anmälda brott ökat med cirka 134 000 brott (+10 %). Utvecklingen av samtliga anmälda brott har ökat kontinuerligt sedan 1975. Ökningstakten, det vill säga den procentuella förändringen över tid, var starkast fram till 1990-talet. Därefter var ökningstakten svagare under perioden fram till mitten av 00-talet för att sedan återigen öka.

¹ För exakta sifferuppgifter över nivåer för samtliga brottstyper som redovisas i statistiken se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

² I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Figur 1. Det totala antalet anmälda brott åren 1975–2017

Brottskategoriernas utveckling

Statistiken över anmälda brott redovisas efter sju breda brottskategorier samt för ett urval enskilda brottstyper.

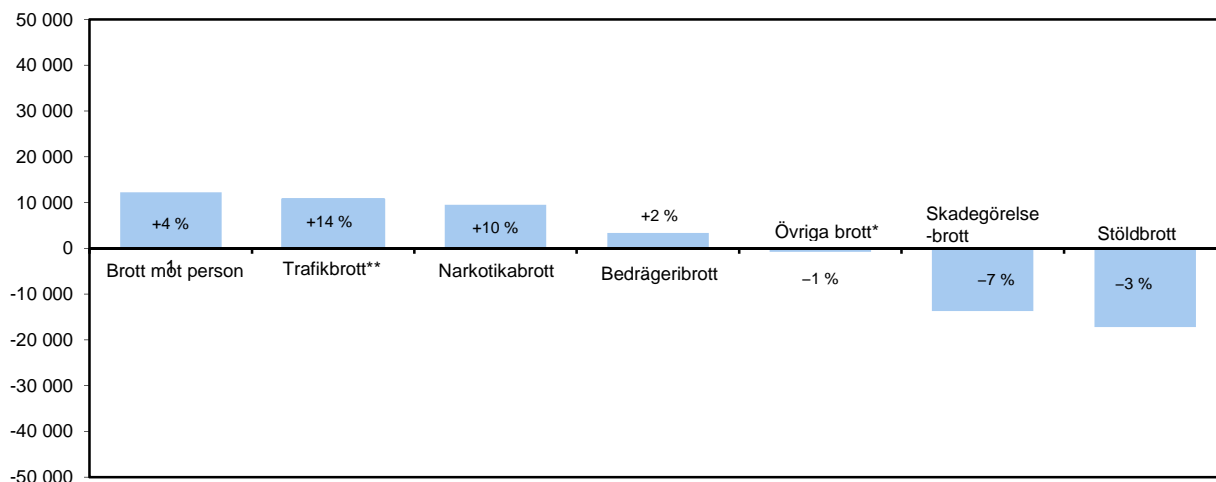
Bland de brottskategorier som redovisas hör brott mot person och trafikbrott till de kategorier som ökade mest i antal anmälda brott under 2017.

Brott mot person ökade med 12 300 anmälda brott. Ökningen i kategorin brott mot person förklaras till viss del av att ett nytt brott, olovlig identitetsanvändning, infördes under 4 kap. brottsbalken den 1 juli 2016. Under perioden 1 juli–31 december 2016 anmäldes cirka 10 200 brott om olovlig identitetsanvändning, medan det under helåret 2017 anmäldes 27 600 sådana brott. Om man bortser från tillskottet nya brott rörande olovlig identitetsanvändning, minskade det totala antalet brott i kategorin brott mot person minskat jämfört med 2016.

Ökningen i anmälda trafikbrott förklaras till stor del av att polisen även registrerade det lindrigare bötesbrottet smitning från parkeringsskada med brottskoden för det allvarligare brottet smitning från trafikolycka. Om man bortser från ökningen av anmälda brott om smitning från trafikolycka var ökningen i kategorin trafikbrott 3 procent istället för 14 procent.³

Brottskategorierna stöld- och tillgreppsbrott och skadegörelsebrott är de kategorier som *minskade* mest i antal anmälda brott under 2017. De brottstyper som minskade inom kategorin stöld- och tillgreppsbrott var främst fickstölder och stöld i butik, varhus och dylikt. Inom kategorin skadegörelsebrott var det brottstypen skadegörelse mot stat, kommun, landsting (ej klotter) som minskade mest.

³ Ökningen av trafikbrott består av en ökning av antalet anmälda smitningsbrott med 7 950, av anmälda brott om olovlig körning med 1 670 och av antalet anmälda rattfylleribrott med 890. Lindrigare bötesbrott ingår normalt sett inte i statistiken över anmälda brott och polisens utvidgade användning av brottskoden innebär att antalet smitningsbrott från och med 2014 inte kan jämföras med tidigare år.

Figur 2. Förändringar i antalet anmälda brott mellan 2016 och 2017 (procentuell förändring inom respektive brottskategori redovisas i diagrammet). Förändringarna i procent redovisas efter avrundade siffror. Till exempel redovisas en ökning med 0,1 procent som ingen förändring.

*Kategorin övriga brott utgörs av de brott som inte ingår i någon av de andra kategorierna. Här ingår bland annat bidragsbrott, smuglingsbrott, alkoholbrott, miljöbrott och överträdelse av kontaktförbud.

**Ökningen av trafikbrotten utgörs av ett ökat antal registrerade smitningsbrott. Det beror på att polisen sedan 2013 i varierande grad registrerat smitning från parkeringsskada (Trafikförordningen 1998:1276 2 kap 8§ 2 st. och 14 kap 3§ 1 p a) under brottskoden för smitning från trafikolycka (Trafikbrottslagen 1951:649 5§ 1 st.), trots att den inte är avsedd för detta. Lindrigare bötesbrott ingår normalt inte i statistiken över anmälda brott, och förändringen innebär att antalet smitningsbrott efter 2014 inte kan jämföras med tidigare år. Utan smitningsbrotten hade antalet trafikbrott fortfarande ökat, men inte i lika hög grad.

Brottstypernas utveckling

De enskilda brottstyper som ökade mest i antal anmälda brott 2017 var smitning från trafikolycka⁴, datorbedrägeri, eget bruk respektive innehav av narkotika och annan skadegörelse (ej klotter). De enskilda brottstyper som minskade mest i antal är skadegörelse mot stat, kommun och landsting, övrigt klotter, bedrägeri med s.k. bluffaktura, fickstöld och misshandel mot man 18 år eller äldre (se tabell 1).

⁴ Ökningen av trafikbrott består av en ökning av antalet anmälda smitningsbrott med 7 950, av anmälda brott om olovlig körning med 1 670 och av antalet anmälda rattfylleribrott med 890. Lindrigare bötesbrott ingår normalt sett inte i statistiken över anmälda brott och polisens utvidgade användning av brottskoden innebär att antalet smitningsbrott från och med 2014 inte kan jämföras med tidigare år.

Tabell 1. De redovisade enskilda brottstyper som ökade respektive minskade mest i antal anmälda brott 2017, samt procentuell förändring 2016–2017.

Brottstyper som ökade 2017	Förändring jämfört med 2016		Brottstyper som minskade 2017	Förändring jämfört med 2016	
	Antal	Procent		Antal	Procent
Smitning, trafikolycka*	+7 950	+38 %	Skadegörelse mot stat, kommun, landsting (ej klotter)	–9 580	–29 %
Datorbedrägeri	+6 820	+7 %	Övrigt klotter	–6 510	–12 %
Narkotikabrott, innehav	+4 590	+13 %	Bedrägeri med hjälp av s.k. bluffaktura	–4 950	–34 %
Annan skadegörelse (ej klotter)	+4 220	+12 %	Fickstöld	–4 380	–9 %
Narkotikabrott, eget bruk	+3 760	+8 %	Misshandel mot man 18 år eller äldre	–3 200	–9 %

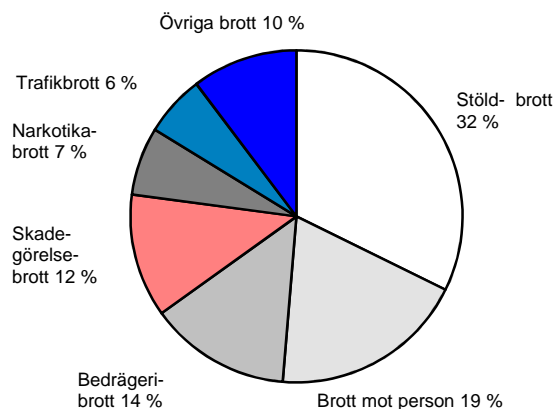
*Ökningen av trafikbrotten utgörs av ett ökat antal registrerade smitningsbrott. Det beror på att polisen sedan 2013 i varierande grad registrerat smitning från parkeringsskada (Trafikförordningen 1998:1276 2 kap 8§ 2 st. och 14 kap 3§ 1 p a) under brottskoden för smitning från trafikolycka (Trafikbrottslagen 1951:649 5§ 1 st.), trots att den inte är avsedd för detta. Lindrigare bötesbrott ingår normalt inte i statistiken över anmälda brott, och förändringen innebär att antalet smitningsbrott efter 2014 inte kan jämföras med tidigare år. Utan smitningsbrotten hade antalet trafikbrott fortfarande ökat, men inte i lika hög grad.

Brottsstrukturen

Under 2017 utgjorde stöld- och tillgreppsbrotten 32 procent av samtliga anmälda brott; motsvarande andel för brott mot person var 19 procent. Bedrägeri- och skadegörelsebrotten utgjorde 14 respektive 12 procent av de brott som anmälde 2017.

Den senaste tioårsperioden (2008–2017) utmärks av en minskning av stöldbrottens andel av samtliga anmälda brott, som uppgår till 8 procentenheter. Även andelen skadegörelsebrott har minskat de senaste tio åren, med 2 procentenheter. De flesta övriga brottskategorier har ökat sina andelar eller varit oförändrade. Brott mot person (kap. 3–7 brottsbalken) ökade med 3 procentenheter och narkotikabrotten ökade med 1 procentenhet, medan bedrägeribrotten ökade med 7 procentenheter.⁵

⁵ Talen redovisas avrundade, men differensen räknas utifrån tal med decimaler. Detta kan illustreras av beräkningen $5,61 - 6,48 = -0,9$ som vid avrundning blir: $6 - 6 = -1$.

År 2017 jämfört med 2008:

(Brottskategorier i procent av samtliga anmälda brott samt skillnad i procentenheter.)

	2008	2017	Skillnad i procentenheter
Stöld- och tillgreppsbrott	41 %	32 %	-8
Brott mot person	16 %	19 %	+3
Bedrägeribrott	7 %	14 %	+7
Skadegörelsebrott	14 %	12 %	-2
Narkotikabrott	6 %	7 %	+1
Trafikbrott	6 %	6 %	±0
Övriga brott	10 %	10 %	±0

Figur 3. Brottskategorier i procent av det totala antalet anmälda brott, 2017 (1 510 000 anmälda brott).

Utvecklingen för anmälda brott mot person⁶

Med brott mot person avses brott som regleras i 3–7 kap. brottsbalken. Misshandel, ofredande samt olaga hot är de brottstyper som står för flest anmälningar sett till det totala antalet anmälda brott mot person. Tillsammans utgjorde de 66 procent av de anmälda brotten mot person under 2017. Övriga brott som ingår i kategorin är bland annat dödligt våld, vållande till annans död eller till kroppsskada, sexualbrott, grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning, olaga förföljelse och egenmäktighet med barn samt (fr.o.m. 1 juli 2016) olaga identitetsanvändning. I detta kapitel beskrivs nivån och utvecklingen för ett urval av de brottstyper som ingår i kategorin brott mot person.

Under 2017 anmäldes cirka 287 000 brott mot person (3–7 kap. brottsbalken), vilket är en ökning med 4 procent (+12 300 brott) jämfört med 2016 och 28 procent (+62 600 brott) jämfört med 2008. Ökningen mellan 2016 och 2017 förklaras delvis av att en ny brottstyp, *olovlig identitetsanvändning*, infördes under 4 kap. brottsbalken den 1 juli 2016 (se avsnittet *Brottskategoriernas utveckling*).

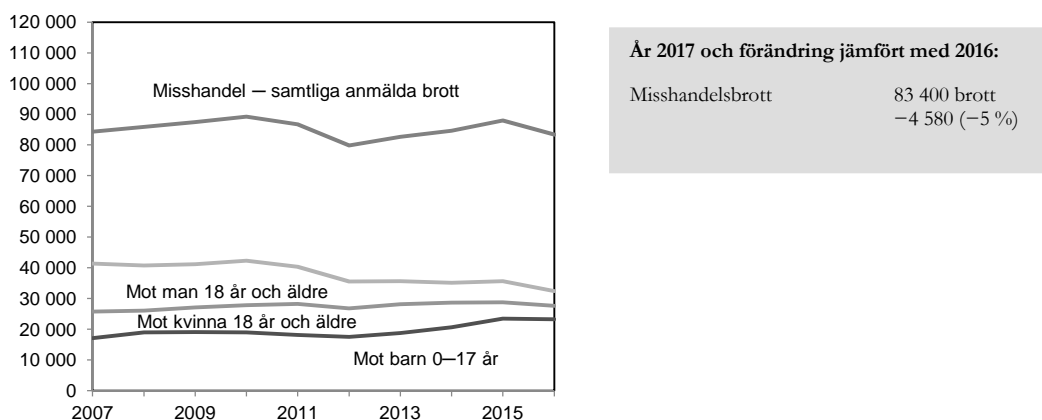
Antalet anmälda brott mot person 2017 motsvarar 19 procent av samtliga anmälda brott under året. Av dessa brott mot person utgjordes 66 procent av misshandel, olaga hot eller ofredande. Övriga brott som ingår i kategorin är bland annat dödligt våld, vållande till annans död eller till kroppsskada, sexualbrott, grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning, olaga förföljelse och egenmäktighet med barn. I

⁶ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

detta kapitel beskrivs nivån och utvecklingen för ett urval av de brottstyper som ingår i kategorin brott mot person.

Misshandel

Totalt anmäldes närmare 83 400 misshandelsbrott 2017, vilket är en minskning med 5 procent jämfört med 2016. De anmälda misshandelsbrotten ökade successivt under åren 2008–2011, för att därefter minska fram till 2013. Sedan skedde återigen en ökning fram till 2016. År 2017 låg antalet anmälda brott på ungefär samma nivå som 2008 (–889 brott).

Figur 4. Antal anmälda misshandelsbrott, åren 2008–2017.

Misshandel mot kvinnor respektive mot män utgjorde 33 respektive 39 procent av samtliga misshandelsbrott, medan 28 procent av de anmälda misshandelsbrotten avsåg barn (0–17 år).

Mot kvinna 18 år eller äldre

Under 2017 uppgick antalet anmälda *misshandelsbrott mot kvinna 18 år eller äldre* till totalt 27 600 brott, vilket är 1 210 färre anmälda brott jämfört med 2016. Merparten (63 %) av dessa gällde brott som skett inomhus av en för brottsoffret bekant gärningsperson. Antalsmässigt uppgick de anmälda brott som begåtts inomhus av en bekant till cirka 17 400 brott, vilket är 3 procent färre än 2016 (–603 brott). Sedan 2008 har de anmälda misshandelsbrotten mot kvinna 18 år eller äldre ökat med 1 820 anmälda brott eller 7 procent.

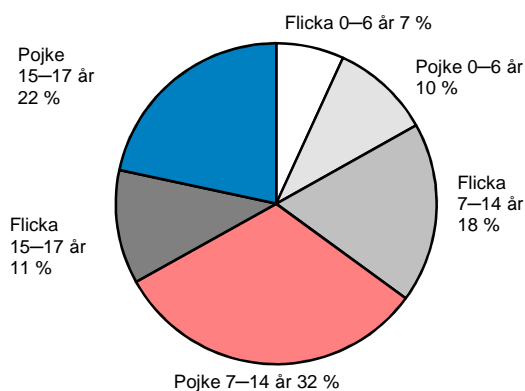
Mot man 18 år eller äldre

Under 2017 anmäldes totalt 32 500 *misshandelsbrott mot man 18 år eller äldre*, vilket är 9 procent färre brott än 2016 (–3 210). Omkring 41 procent av de anmälda brotten avsåg misshandel utomhus av en för den brottsutsatte obekant gärningsperson. Antalsmässigt motsvarar det cirka 13 400 anmälda brott, vilket är färre än året innan (–1 160). De anmälda misshandelsbrotten mot man 18 år eller äldre låg på ungefär

samma nivå mellan 2008 och 2012, för att minska 2013, och har sedan legat på den lägre nivån. Sedan 2008 har de anmälda misshandelsbrotten mot män minskat med 22 procent.

Mot barn 0–17 år

År 2017 anmäldes sammantaget 23 300 misshandelsbrott mot barn i åldrarna 0–17 år. Det motsvarar 28 procent av alla anmälda misshandelsbrott. Av dessa riktades 8 510 (36 %) mot flickor och 14 800 (64 %) mot pojkar. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn (0–17 år) totalt sett minskade med 1 procent (169 brott) mellan 2016 och 2017. Sett till olika åldersgrupper minskade antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 0–6 år med 8 procent till 3 930 anmälda brott, medan antalet misshandelsbrott mot barn i åldern 7–14 år ökade med 3 procent till 11 700 brott. De anmälda misshandelsbrotten mot barn i åldern 15–17 år minskade med 3 procent till 7 710 brott. Sedan 2008 har det totala antalet anmälda misshandelsbrott mot barn (0–17 år) ökat med 6 200 brott (+36 %).

Figur 5. Anmälda misshandelsbrott mot barn uppdelat på ålderskategorier i procent av det totala antalet anmälda misshandelsbrott mot barn, år 2017 (23 310 brott).

Misshandelsbrotten mot barn anmäls i hög grad under skolterminerna, vilket märks i statistiken på så sätt att färre brott anmäls under sommarmånaderna. Det är särskilt tydligt när det gäller de anmälda misshandelsbrotten mot barn i åldern 7–14 år.

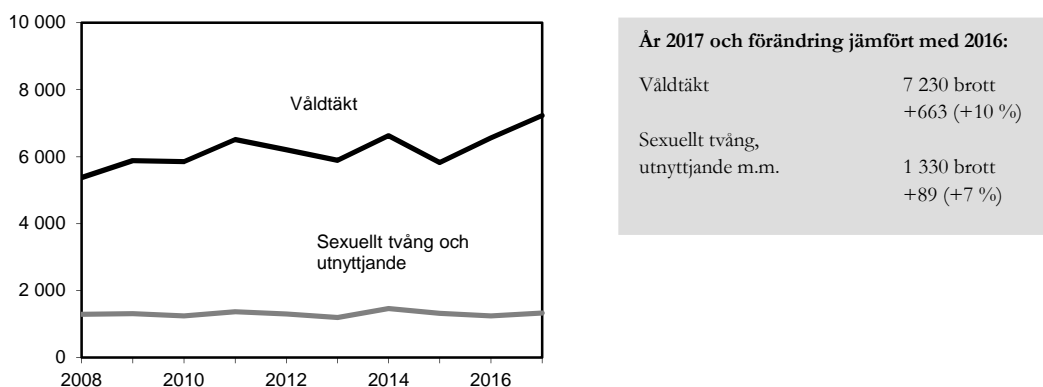
Våldtäkt och andra sexualbrott

År 2017 anmäldes totalt knappt 21 500 sexualbrott, vilket är en ökning med 8 procent eller 1 600 brott i jämförelse med 2016. De anmälda *våldtäkterna* ökade med 10 procent eller 663 brott, till 7 230 brott. Anmälda brott om *sexuellt ofredande* ökade till 10 800 brott (+326 brott eller +3 %) jämfört med föregående år, även anmälda brott om *sexuellt tvång, utnyttjande m.m.* ökade till 1 330 brott (+89 brott eller +7 %).

Våldtäkt

De anmälda våldtäkterna har ökat med 1 850 brott (+34 %) under den senaste tioårsperioden (2008–2017). De ökade kontinuerligt mellan 2005 och 2011, vilket

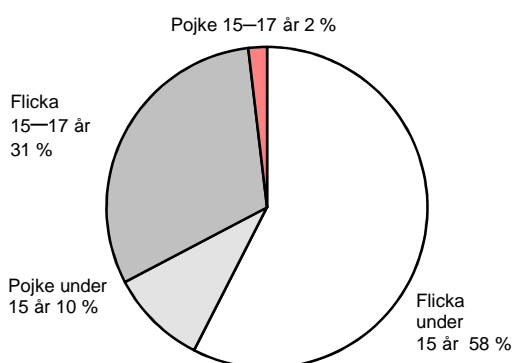
delvis kan förklaras av förändringar i sexualbrottslagstiftningen⁷, som bland annat innebar att vissa gärningar som tidigare rubricerades som sexuellt utnyttjande kom att rubriceras som våldtäkt. Därefter varierade antalet mellan 5 830 och 6 620 anmälda våldtäkter under åren 2012–2016, för att öka till 7 230 anmälda brott 2017. Den 1 juli 2013 skärptes sexualbrottslagstiftningen återigen; bland annat utvidgades våldtäkt till att omfatta de fall där offret reagerat med passivitet.

Figur 6. Antal anmälda våldtäkter och sexuellt tvång och utnyttjande m.m. åren 2008–2017.

Av de anmälda våldtäktsbrotten utgjordes 4 200 (58 %) av våldtäkter mot person 18 år eller äldre och i 95 procent (3 990 brott) av dessa fall var de brottsutsatta kvinnor, medan de i 5 procent (207 brott) av fallen var män.

Av de anmälda våldtäktsbrotten utgjorde 42 procent (3 020 brott) våldtäkter mot barn i åldern 0–17 år. I de flesta fallen (88 % och 2 670 anmälda brott) var offret en flicka, medan anmälda våldtäkter mot pojkar utgjorde 12 procent (352 brott). Störst andel av de anmälda våldtäktsbrotten mot barn 0–17 år 2017, utgjordes av brott där den brottsutsatta var en flicka under 15 år (58 %) och lägst andel av dem utgjordes av brott där den brottsutsatte var en pojke 15–17 år (2 %).

Figur 7. Anmälda våldtäkter mot barn uppdelat på ålderskategorier i procent av det totala antalet anmälda våldtäkter mot barn, år 2017.

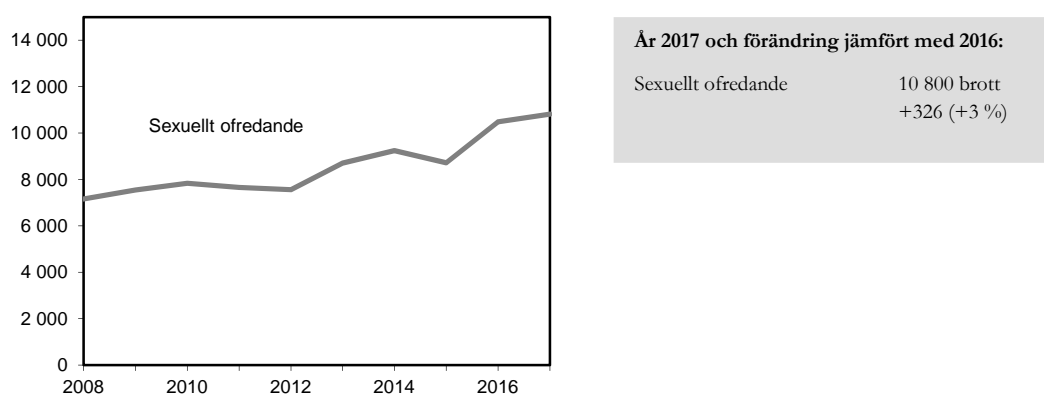
⁷ Förändringen trädde i kraft den 1 april 2005.

Mellan 2016 och 2017 har de anmälda våldtäktsbrotten mot flicka under 15 år minskat med 4 procent (−72 brott), medan de anmälda våldtäktsbrotten mot pojke under 15 år har ökat med 8 procent (+23 brott). När det gäller barn 15–17 år minskade de anmälda våldtäkterna mot pojkar 15–17 år med 22 brott (−28 %), medan de anmälda våldtäkterna mot flickor 15–17 år ökade med 180 (+24 %).

Vid tolkning av statistiken bör man tänka på att enstaka anmälningar med ett stort antal brott kan ge upphov till årliga variationer i statistiken. Även förändringar i anmälningsbenägenheten och lagstiftningen kan påverka antalet anmälda våldtäkter.

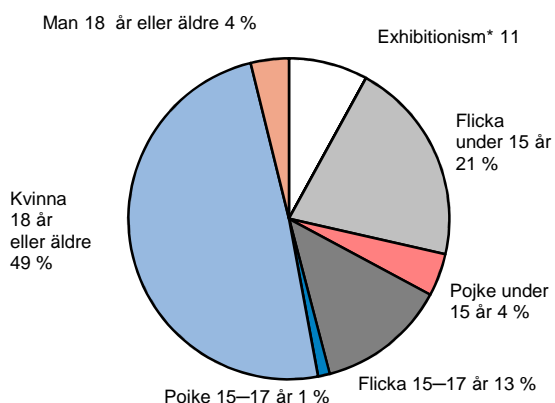
Sexuellt ofredande

Totalt anmäldes 10 800 brott om sexuellt ofredande 2017, vilket jämfört med föregående år innebär en ökning med 3 procent (+326 brott). Även sett till den senaste tioårsperioden (2008–2017) har antalet anmälda brott ökat, med 51 procent från 7 170 till 10 800 brott.

Figur 8. Antal anmälda sexuellt ofredande åren 2008–2017.

Från och med 2014 redovisas sexuellt ofredande (exklusive exhibitionism) uppdelat på kön och ålder. För majoriteten (90 %) av de anmälda brotten var offret en flicka (3 340 brott) eller kvinna (5 310 brott) 2017. I 10 procent av de anmälda brotten var offret en pojke (592 brott) eller en man (414 brott). Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande 2017 rörde 864 brott (8 %) exhibitionism (blottning).

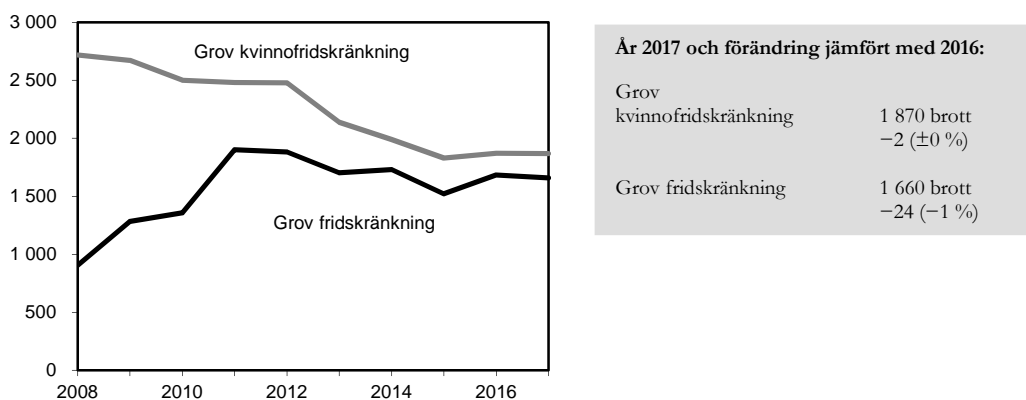

Figur 9. Anmälda brott om sexuellt ofredande uppdelat på kön och ålder i procent av det totala antalet anmälda brott om sexuellt ofredande, år 2017 (10 800 brott).

*Observera att exhibitionism (blottning) är en typ av sexuellt ofredande som inte är uppdelad på kön och ålder eftersom brottet kan ha riktats mot flera personer. Brotten utgör 8 procent av det totala antalet anmälda brott om sexuellt ofredande 2017.

Fridskränkingsbrott

Mellan 2016 och 2017 var antalet anmälda brott gällande *grov kvinnofridskränkning* oförändrat, 1 870 brott (± 0 %). Sett till den senaste tioårsperioden har antalet anmälda brott om grov kvinnofridskränkning minskat med 31 procent (-849 brott).

År 2017 och förändring jämfört med 2016:

Grov kvinnofridskränkning	1 870 brott -2 (± 0 %)
Grov fridskränkning	1 660 brott -24 (-1 %)

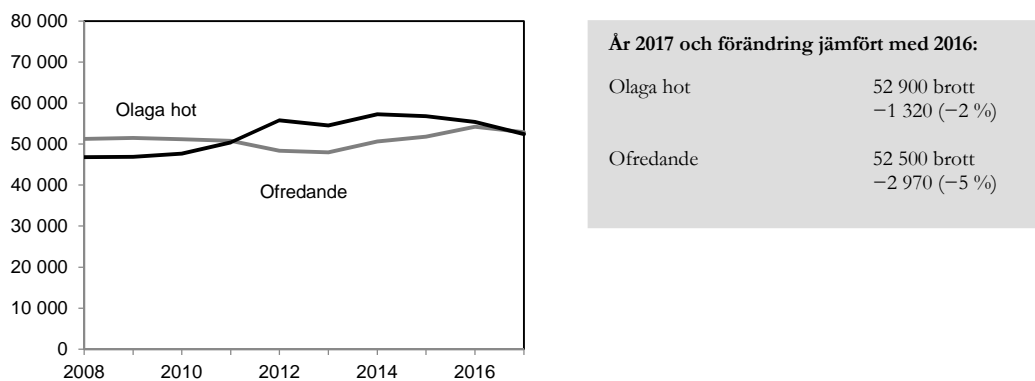
Figur 10. Totalt antal fall av anmäld grov kvinnofridskränkning och grov fridskränkning, år 2008–2017.

Antalet anmälningar om *grov fridskränkning* minskade marginellt jämfört med 2016 (-1 %). Under de senaste tio åren har anmälda brott gällande grov fridskränkning ökat med 83 procent. Ökningen skedde dock under första delen av perioden, fram till 2011. Därefter har anmälda brott om grov fridskränkning minskat kontinuerligt, med undantag för 2014 och 2016.

Eftersom kvinnofrids- och fridskränkingsbrotten omfattar flera brott och kan bestå av flera olika brottstyper, exempelvis misshandel, olaga hot och hemfridsbrott som sammantaget ingår i en upprepad kränkning, är brottens utveckling delvis beroende av polisens och åklagarnas hantering av dessa brott.

Olaga hot och ofredande

Under 2017 anmäldes 52 900 brott om *olaga hot*, vilket är en minskning med 2 procent jämfört med 2016. Även antalet anmälda *ofredanden* minskade, med 5 procent till 52 500 anmälda brott.

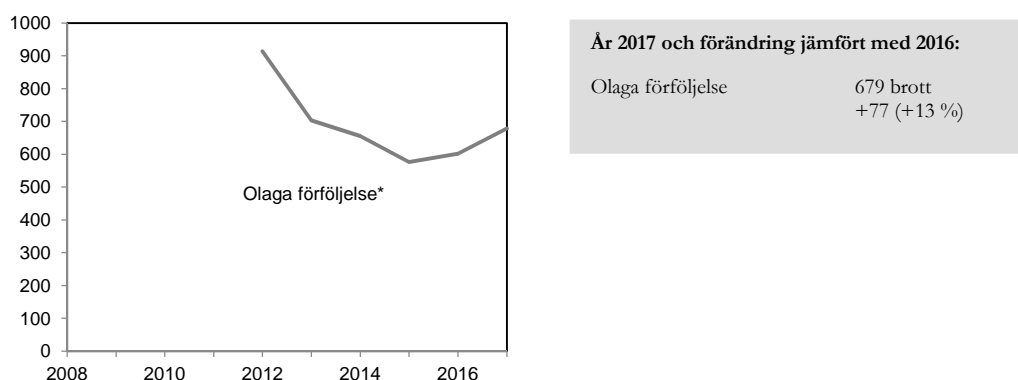

Figur 11. Antal anmälda fall av olaga hot och ofredanden, åren 2008–2017.

I jämförelse med 2008 har antalet anmälda brott om olaga hot ökat med 3 procent, och antalet anmälda brott rörande ofredande har ökat med 12 procent. Antalet anmälda olaga hot har sjunkit från 2010 fram till 2013, för att sedan öka fram till 2016. Antalet anmälda ofredanden ökade fram till 2014 för att sedan minska. När det gäller olaga hot och ofredande mot personer under 18 år kan det noteras att anmälningarna, i likhet med misshandel mot ungdomar (7–14 år), minskar tydligt under sommarmånaderna.

Olaga förföljelse

Olaga förföljelse infördes i brottsbalken den 1 oktober 2011. År 2017 anmäldes 679 brott om olaga förföljelse, vilket motsvarar en ökning med 13 procent jämfört med 2016. Sedan 2012 har antalet anmälningar minskat med 235 brott eller 26 procent, antalet anmälda brott om olaga förföljelse minskade fram till 2015

Figur 12. Antal anmälda fall av olaga förföljelse 2012–2017

* Olaga förföljelse särredovisas i statistiken sedan 2012.

Vid tolkning av statistiken bör man tänka på att olaga förföljelse omfattar flera brott och kan bestå av flera olika typer av brott, såsom misshandel, olaga hot, hemfridsbrott, kränkande fotografering, sexuellt ofredande och överträdelse av kontaktförbud, som sammantaget ingår i en upprepad kränkning mot samma person. I och med detta är utvecklingen beroende av polisens och åklagarnas hantering av dessa brott.

Dödligt våld

I statistiken över anmälda brott redovisas samtliga anmälda händelser med dödlig utgång där det har funnits anledning att utreda om händelsen utgör mord eller dråp m.m. Dessa händelser registreras hos de brottsutredande myndigheterna med rubriceringen mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång. I många fall visar det sig under utredningens gång att det inte rör sig om dödligt våld, utan att det var fråga om till exempel självmord, olycka eller naturlig död. I statistiken över anmälda brott ingår även dödligt våld som begås utomlands, men anmäls och registreras i Sverige. Sammantaget innebär detta att statistiken över anmälda brott ger en grovt överskattad bild av det faktiska antalet fall av dödligt våld som årligen sker i Sverige, och därför redovisas här inte uppgifter om antalet anmälda fall av mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång.

För att kunna presentera en tillförlitlig uppgift om antalet fall av dödligt våld i Sverige genomför Brå årligen en specialstudie där varje enskild anmälan av fullbordat mord, dråp eller vållande till annans död granskas. Resultatet av studien presenteras i en särskild rapport (*Konstaterade fall av dödligt våld*) som finns tillgänglig på Brås webbplats: www.bra.se/dodligt-vald. Resultatet för 2017 kommer att publiceras i samband med den slutliga statistiken den 27 mars 2017.

Utvecklingen av anmälda stöld- och tillgreppsbrott⁸

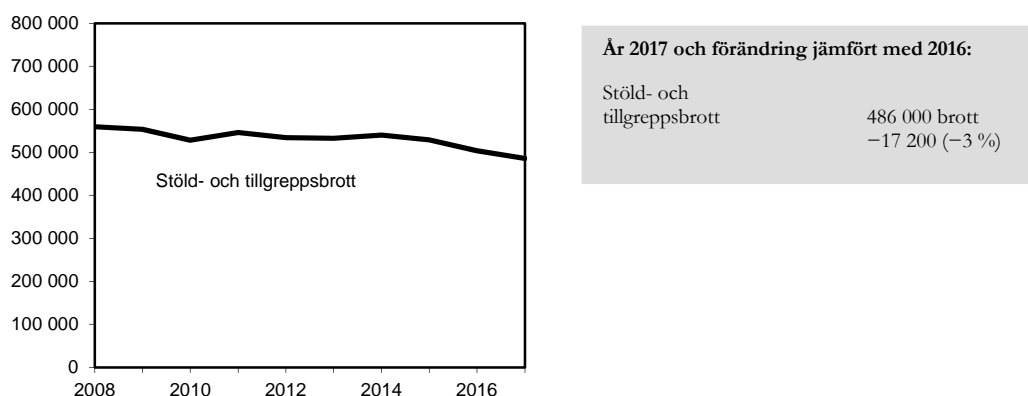
Med stöld- och tillgreppsbrott avses brott som regleras i 8 kap. brottsbalken. Sett till samtliga anmälda stöld- och tillgreppsbrott utgörs de antalsmässigt största brottstyperna av stöld ur och från motordrivet fordon samt cykelstöld, som tillsammans utgjorde 24 procent av de anmälda stöld- och tillgreppsbrotten 2017. I detta kapitel beskrivs nivån och utvecklingen för ett urval av de brottstyper som ingår i kategorin stöld- och tillgreppsbrott.

De anmälda stöld- och tillgreppsbrotten minskade med 17 200 brott (−3 %) till 486 000 under 2017 jämfört med 2016. Många typer av anmälda stöldbrott minskade,

⁸ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

men de brottstyper som minskade mest i antal var fickstölder (−9 %) och stöld i butik, varuhus och dylikt (−6 %).

De anmälda stöldbrotten har minskat kontinuerligt sedan 2008, med undantag för mindre uppgångar åren 2011 och 2014. År 2017 anmäldes 13 procent färre brott än 2008.

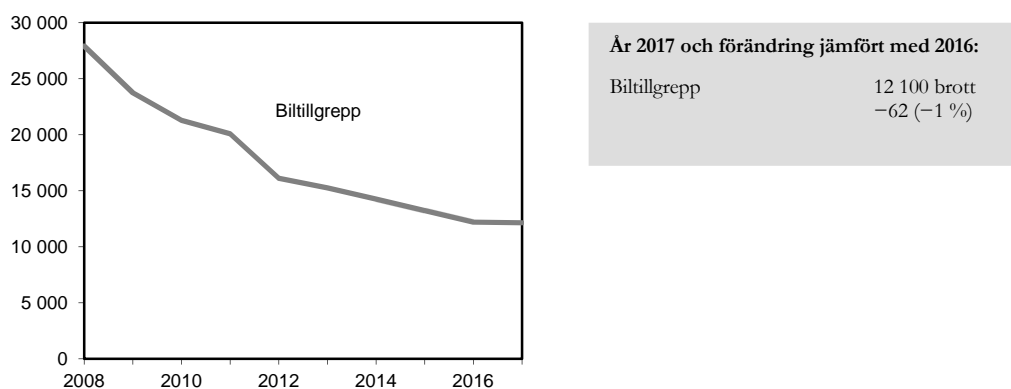

Figur 13. Antal anmälda stöld- och tillgreppsbrott, åren 2008–2017.

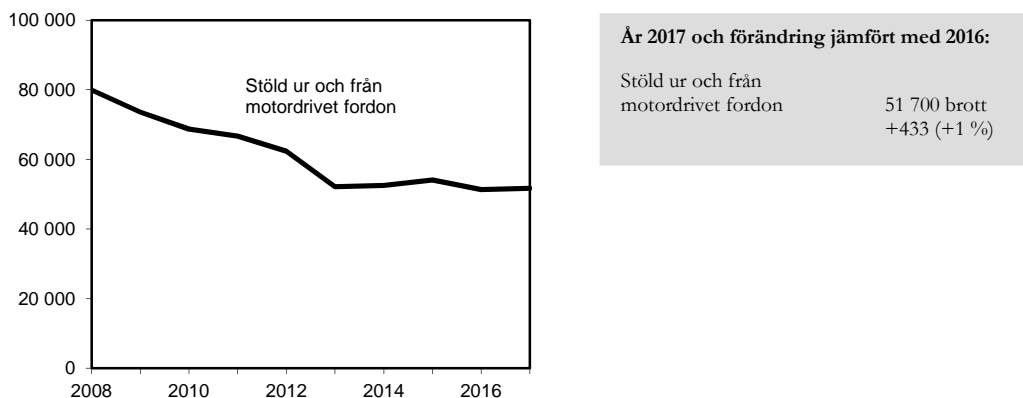
Bilbrott

År 2017 anmäldes totalt 63 900 bilbrott, fördelat på brottstyperna biltillgrepp (12 100 brott) samt stöld ur och från motorfordon (51 700 brott).

Jämfört med 2016 har det totala antalet anmälda bilbrott ökat med 1 procent. Tittar man på de två brottstyperna var för sig, minskade de anmälda biltillgreppen med 1 procent, medan stölderna ur och från motorfordon ökade med 1 procent. Jämfört med 2008 har bägge brottstyperna minskat kontinuerligt – biltillgreppen med 57 procent och stölderna ur och från motorfordon med 35 procent.

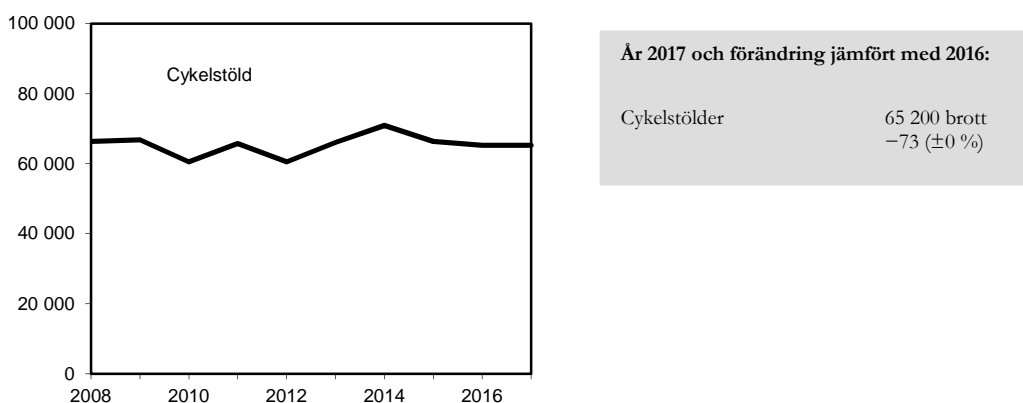
Figur 14. Antal anmälda biltillgrepp, åren 2008–2017.

Figur 15. Antal anmälda stölder ur och från motordrivet fordon, åren 2008–2017.

Cykelstöld

År 2017 anmäldes 65 200 cykelstölder, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. De senaste tio åren har antalet anmälda brott varierat, jämfört med 2008 har antalet anmälda brott dock minskat med 2 procent.

Figur 16. Antal anmälda cykelstölder, åren 2008–2017.

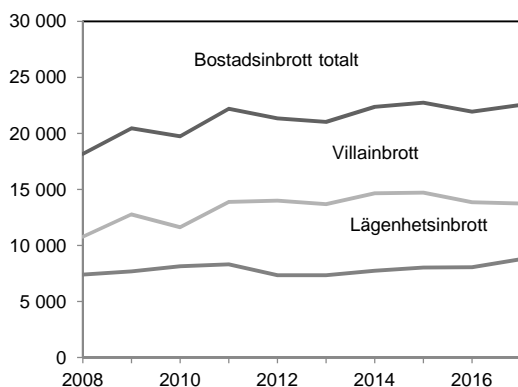
Bostadsinbrott och andra inbrottsstölder

År 2017 anmäldes 89 700 inbrottsstölder, vilket är en ökning med 1 procent jämfört med 2016.

Inbrotten i bostad ökade med 3 procent eller 596 anmälda brott 2017 jämfört med föregående år. Ökningen förklaras av anmälda inbrott i lägenhet, som ökade med 708 brott (+9 %) under året, medan antalet anmälda inbrott i villa och radhus minskade med 1 procent till 13 800 brott. Under den senaste tioårsperioden (2008–2017) har det totala antalet anmälda bostadsinbrott ökat med 24 procent; ökningen var dock starkast fram till 2011.

De anmälda villainbrotten ökade fram till 2015, med undantag för 2010 och 2013. Därefter har nivån varit något lägre under åren 2016 och 2017, men är 28 procent

högre än för tio år sedan. Antalet anmälda lägenhetsinbrott har under samma period haft en jämnare utveckling med en ökning om 19 procent sedan 2008.

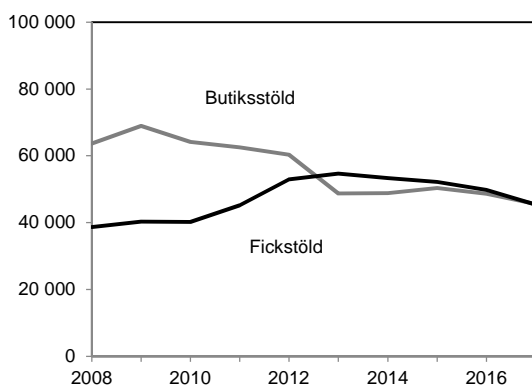
År 2017 och förändring jämfört med 2016:

Bostadsinbrott totalt	22 500 brott +596 (+3 %)
Inbrott i villa och radhus	13 700 brott -112 (-1 %)
Inbrott i lägenhet	8 780 brott +708 (+9 %)

Figur 17. Antal anmälda bostadsinbrott, åren 2008–2017.

Butiksstöld och fickstöld

Under 2017 anmäldes 45 500 stölder från butik, vilket är en minskning med 6 procent sedan 2016 och med 29 procent jämfört med för tio år sedan (2008). Mellan 2008 och 2009 ökade antalet anmälda butiksstölder, men därefter har trenden varit tydligt nedåtgående fram till 2013 för att sedan avstanna, de två senaste åren har utvecklingen dock återigen varit nedåtgående. Antalet anmälda butiksstölder påverkas i hög grad av butikernas kontrollåtgärder och interna riktlinjer för att polisanmäla butiksstölder.

År 2017 och förändring jämfört med 2016:

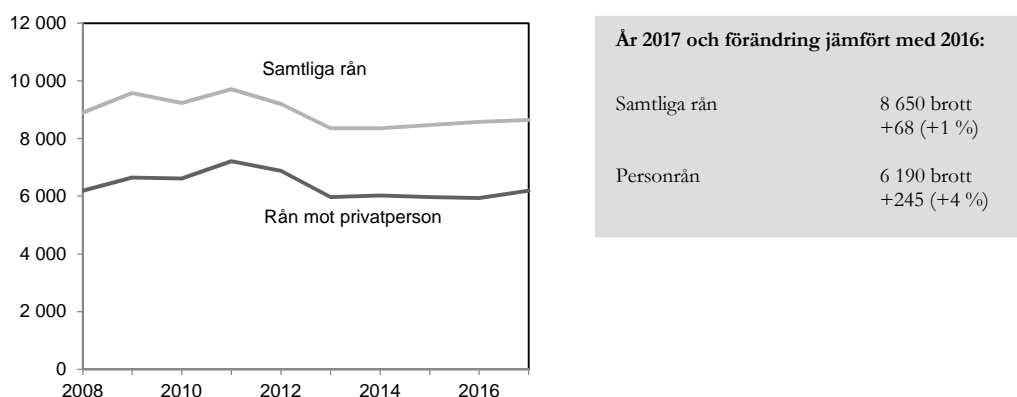
Butiksstölder	45 500 brott -3 130 (-6 %)
Fickstöld	45 400 brott -4 380 (-9 %)

Figur 12. Antal anmälda butik- och fickstölder, åren 2008–2017.

Under 2017 anmäldes 45 400 fickstölder, vilket är en minskning med 9 procent jämfört med året innan (-4 380 brott). Från 2008 låg antalet anmälda fickstölder på en relativt jämn nivå och ökade därefter 2011–2013, för att sedan minska. Sett till tioårsperioden 2008–2017 som helhet har antalet anmälda fickstölder ökat med 17 procent.

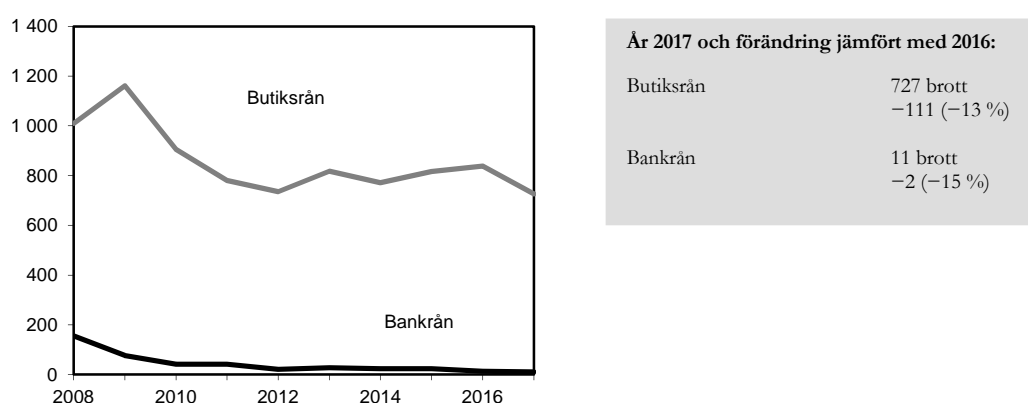
Rån

Antalet anmälda rån 2017 var något fler än året innan. Totalt anmäldes 8 650 rån, vilket motsvarade en ökning med 1 procent. Även antalet rån mot privatpersoner (personrån), som är den vanligaste typen av rån, ökade med 245 anmälda brott (+4 %) jämfört med 2016. Antalet anmälda personrån fram till 2011, för att sedan minska de två följande åren. Därefter har antalet personrån legat på en relativt stabil nivå.

Figur 19. Antal anmälda rån (totalt) och personrån, åren 2008–2017.

Andra typer av anmälda rån är betydligt färre till antalet, men ofta grövre, bland annat eftersom det relativt sett är vanligare att gärningspersonerna använder skjutvapen. Bland de andra typerna av rån återfinns bland annat butiksrån med 727 anmälda brott, vilket är en minskning med 111 brott sedan 2016. Av råntypen *bankrån* anmäldes 11 brott under året, vilket är något färre jämfört med 2016. De anmälda bankrånen är en liten brottstyp som minskat i antal under den senaste tioårsperioden. Även antalet anmälda *rån mot värdetransporter*, som under 2017 minskade från 10 brott till 4 brott, har visat relativt stora svängningar under 00- och 10-talet. *Taxirånen* minskade med 27 procent under året, till 22 anmälda brott.

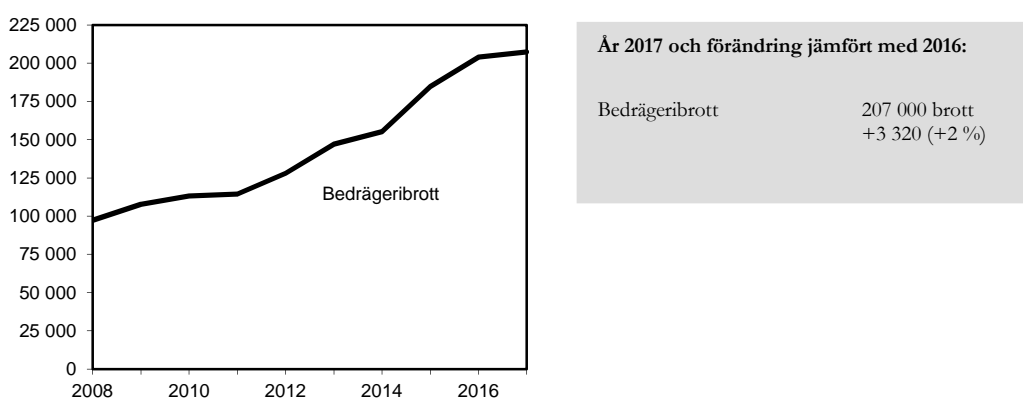

Figur 20. Antal anmälda butiksrån och bankrån, åren 2008–2017.

Utvecklingen för övriga anmälda brott⁹

Bedrägeribrott

Under 2017 anmäldes 207 000 bedrägeribrott¹⁰ (9 kap. brottsbalken). Det är en ökning med 3 320 brott (+2 %) jämfört med 2016. En del typer av bedrägeribrott minskar medan andra ökar i anmälda brott sedan 2016. De brottstyper som ökade mest var datorbedrägeri och automatmissbruk med 6 820 respektive 2 730. Den typ av bedrägeribrott som minskade mest var bedrägeri med hjälp av s.k. bluffaktura som minskade med 4 950 (−34 %) anmälda brott. Under den senaste tioårsperioden har utvecklingen av de anmälda bedrägeribrotten varit stadigt uppåtgående. Totalt sett har antalet anmälda bedrägeribrott ökat med 113 procent under perioden 2008–2017.

Figur 21. Antal anmälda bedrägeribrott, åren 2008–2017.

Utvecklingen av bedrägeribrotten beror bland annat på en ökad internetanvändning i samhället, och den tekniska utvecklingen bidrar till att nya metoder och möjligheter för att begå bedrägeribrott utvecklas. Anmälningens benägenheten varierar mellan olika typer av bedrägerier, bland annat beroende på omständigheterna kring brottet samt myndigheters och privata aktörers förmåga att upptäcka de brott som riktas mot dem. Bedrägeri är ett typiskt seriebrott där en enda gärningsperson kan ge upphov till tusentals anmälda brott under en kort period. För enskilda typer av bedrägerier, exempelvis datorbedrägeri, kan därför statistiken uppvisa stora variationer från ett år till ett annat.

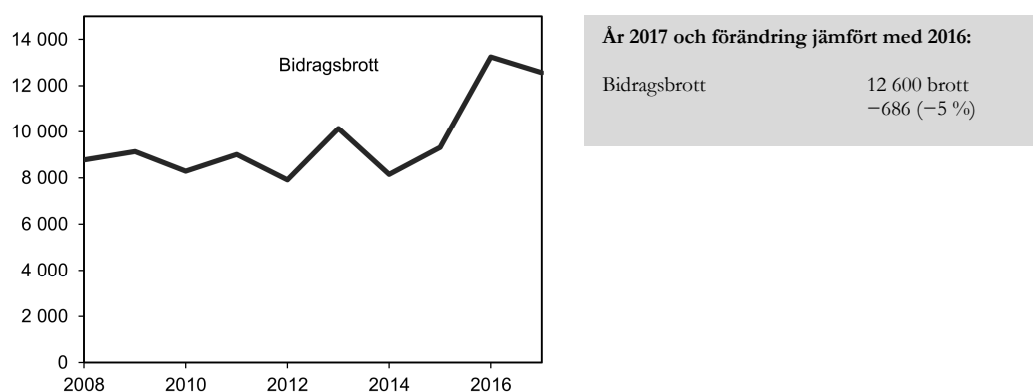
⁹ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundande enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

¹⁰ Exklusive bidragsbrott.

Bidragsbrott

Den 1 augusti 2008 trädde bidragsbrottslagen (2008:612) i kraft och började tillämpas för bedrägerier som begås mot vissa statliga och kommunala myndigheter. Därmed kom dessa brott, som tidigare ingick i statistiken över bedrägeribrott, att särredovisas som brott mot bidragsbrottslagen. De anmälda bidragsbrotten är i hög grad beroende av myndigheters riktlinjer och kontrollsystem.

År 2017 anmäldes 12 600 bidragsbrott, vilket motsvarar en minskning med 5 procent jämfört med 2016. Två tredjedelar av de anmälda bidragsbrotten avser brott mot Försäkringskassan, som minskade med 2 150 anmälda brott (-22 %), samtidigt ökade de anmälda bidragsbrotten mot a-kassorna och Arbetsförmedlingen med 1 220

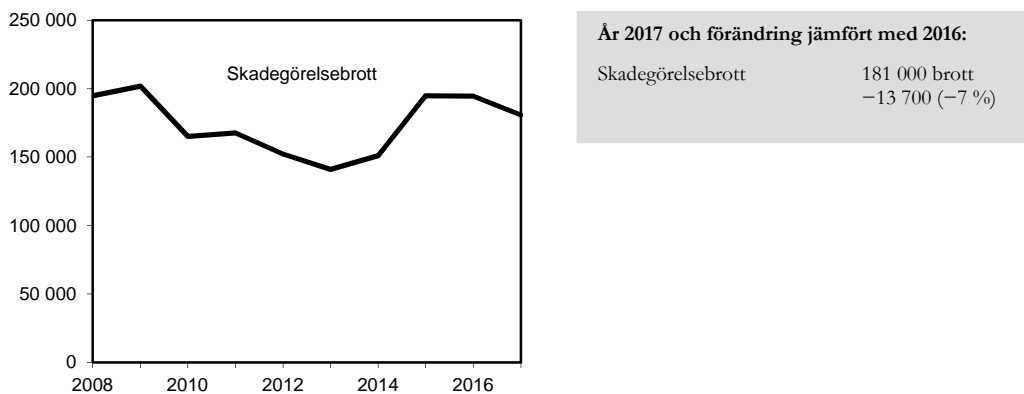

Figur 22. Antal anmälda bidragsbrott, 2008–2017.

anmälda brott (+80 %). Jämfört med 2008 har de anmälda bidragsbrotten totalt ökat med 43 procent (+3 780 brott).

Skadegörelsebrott

År 2017 anmäldes knappt 181 000 skadegörelsebrott (12 kap. brottsbalken), vilket är en minskning mot föregående år med 7 procent. De flesta typer av skadegörelse har minskat, de typer som har ökat var annan skadegörelse (ej klotter) och skadegörelse genom brand som ökade med 4 220 (+12 %) respektive 204 (+3 %) anmälda brott. Utvecklingen av de anmälda skadegörelsebrotten har varierat över den senaste tioårsperioden. Jämfört med 2008 har antalet anmälda brott minskat med 7 procent. Mängden skadegörelsebrott som registreras varierar beroende på berörda aktörers rutiner vid rapportering och registrering av brott. Ett exempel är att stora mängder anmälda skadegörelsebrott samlas och anmäls/registreras vid ett och samma tillfälle, vilket innebär att brotten i dessa fall kan härröra från tidigare år.

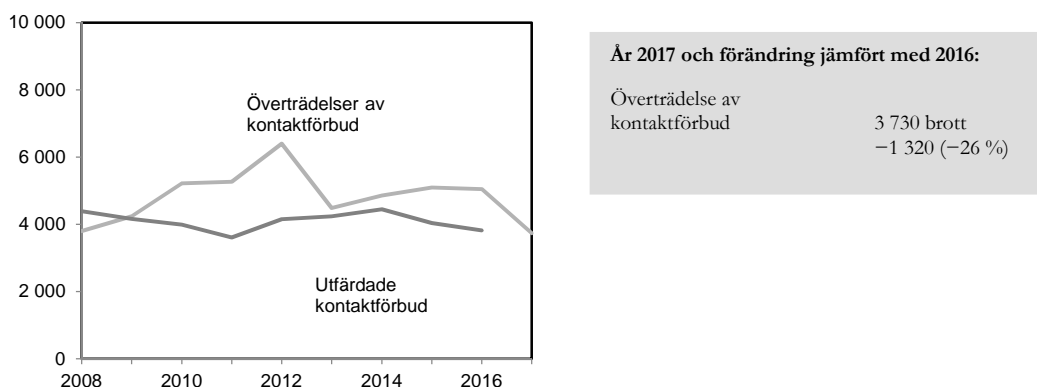

Figur 23. Antal anmälda skadegörelsebrott, åren 2008–2017.

Överträdelse av kontaktförbud

Den 1 oktober 2011 ersattes lagen om besöksförbud med lagen om kontaktförbud (SFS 2011:487). Syftet med lagändringen var bland annat att förbättra situationen för de personer som på olika sätt har utsatts eller riskerar att utsättas för våld, hot och trakasserier. Lagändringen innebär bland annat att de som dömts till kontaktförbud kan övervakas med hjälp av elektronisk fotboja. Utvecklingen av antalet anmälda överträdelser kan studeras i relation till hur många kontaktförbud som utfärdas årligen.

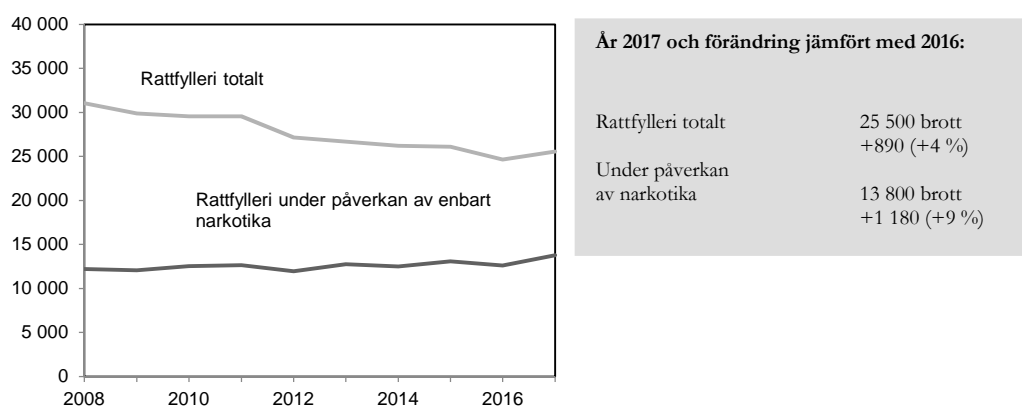
Enligt uppgifter från Åklagarmyndigheten utfärdades 3 580 kontaktförbud under 2017, vilket är 236 färre förbud (-6 %) jämfört med året innan. Samtidigt anmäldes 3 730 överträdelser av kontaktförbud, vilket är en minskning med 1 320 anmälda brott (-26 %) sedan föregående år. Jämfört med 2008 har antalet anmälda överträdelser av kontaktförbud minskat med 2 procent (67 brott). Vid denna typ av brott är det vanligt att en enskild gärningsperson begår ett upprepat antal överträdelser av ett kontaktförbud, vilket ger ett stort antal brott i en enda anmälan. Enstaka stora ärenden av denna typ kan ge upphov till att antalet anmälda överträdelser varierar relativt kraftigt mellan olika år.

Figur 24. Antal anmälda överträdelser av kontaktförbud och antal utfärdade kontaktförbud, åren 2008–2017.

Rattfylleribrott

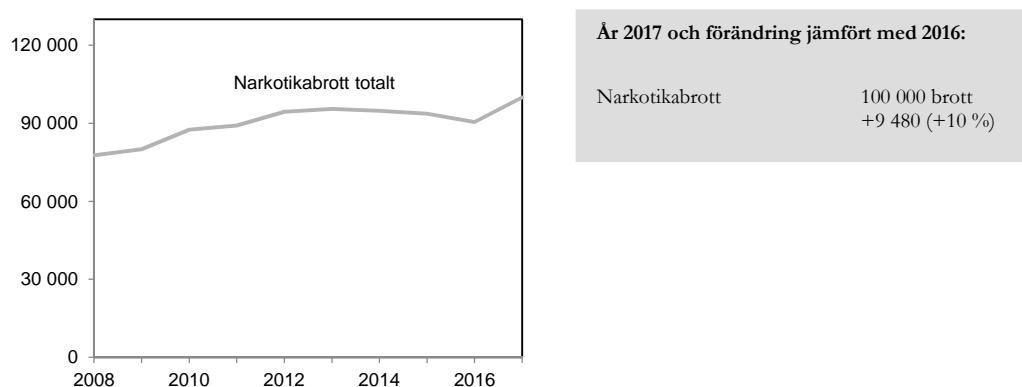
År 2017 anmäldes totalt 25 500 rattfylleribrott, vilket är en ökning med 4 procent jämfört med 2016. Rattfylleri under påverkan av narkotika, så kallat drograttfylleri, ökade med 9 procent till 13 800 anmälda brott. Trenden för det totala antalet anmälda rattfylleribrott har varit nedåtgående sedan 2008 med undantag för 2017, medan utvecklingen för drograttfylleri har varit kontinuerligt svagt uppåtående under samma period. Jämfört med 2008 har de anmälda rattfylleribrotten totalt minskat med 18 procent, medan antalet anmälda drograttfylleribrott har ökat med 13 procent. Rattfylleribrotten tillhör de brottskategorier där antalet anmälda brott i huvudsak är ett resultat av polisens spanings- och ingripande verksamhet.

Figur 25. Antal anmälda rattfylleribrott, åren 2008–2017.

Narkotikabrott

År 2017 anmäldes knappt 100 000 brott mot narkotikastrafflagen (1968:64), vilket var en ökning med 10 procent jämfört med 2016. Den senaste tioårsperioden har de anmälda narkotikabrotten ökat med 29 procent. Fram till 2013 ökade de stadigt, för att därefter minska under ett par år fram till 2016. I likhet med rattfylleribrotten hör narkotikabrotten till de brottskategorier där antalet anmälda brott i huvudsak är ett resultat av polisens spanings- och ingripande verksamhet.

Figur 26. Antal anmälda narkotikabrott, åren 2008–2017.

Några nya redovisningar 2017

Från och med 2017 särredovisas ett antal nya brottstyper i statistiken.

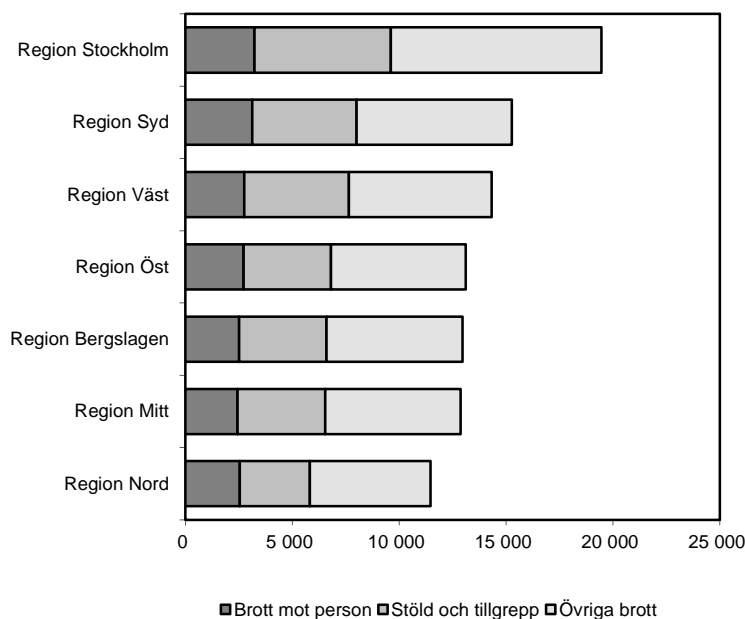
- Den 1 juli 2016 infördes ett nytt brott i brottsbalken (BrB 4 kap): olovlig identitetsanvändning. Brottet ingår i kategorin brott mot person, och redovisas i statistiken från och med 1 januari 2017. Under 2017 anmäldes 27 600 brott om olovlig identitetsanvändning, varav 41 procent mot kvinnor i åldern 18 år eller äldre och 58 procent mot män i samma ålder.
- Brott mot kulturmiljölagen (1988:950) särredovisas i statistiken från och med 1 januari 2017. Under 2017 anmäldes 64 sådana brott.

Regionala resultat¹¹

Sedan den 1 januari 2015 är Polismyndigheten en myndighet indelad i sju polisregioner, i stället för tidigare 21 länspolismyndigheter. Det innebär att statistiken över anmälda brott från och med 2015 utgår från de nya polisregionerna. För mer information, se avsnittet *Statistikens innehåll – regional fördelning*.

I relation till folkmängden anmäldes flest brott i region Stockholm. Under 2017 anmäldes 19 500 brott per 100 000 invånare i region Stockholm. I regionerna Väst och Syd anmäldes cirka 14 300 respektive 15 300 brott per 100 000 invånare. I regionerna Mitt, Bergslagen och Öst anmäldes mellan 12 900 och 13 100 brott per 100 000 invånare. Lägst antal brott per 100 000 invånare anmäldes i region Nord, där 11 500 brott anmäldes.

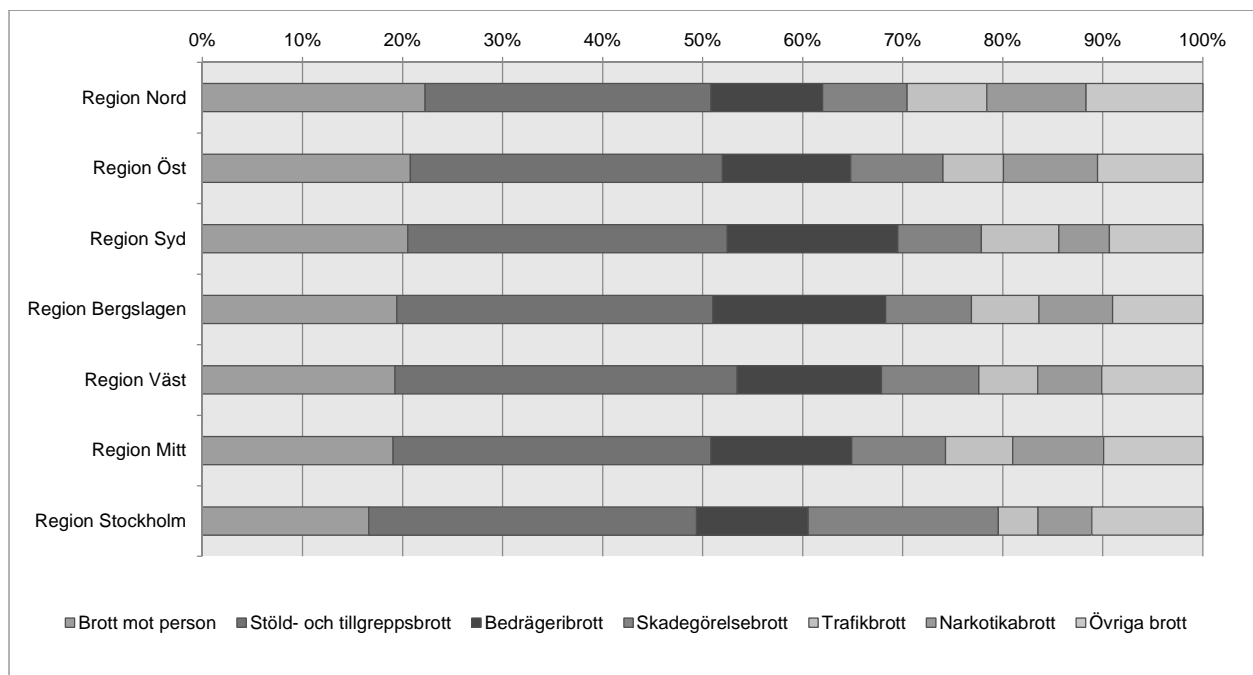
¹¹ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Figur 27. Antal anmälda brott per 100 000 invånare, per region, år 2017.

I de flesta regioner utgör anmälda *brott mot person* mellan 19 och 22 procent av de anmälda brotten, men i region Stockholm utgör de 17 procent. I region Stockholm utgör skadegörelsebrott en markant större andel (19 %) av samtliga anmälda brott än i de övriga regionerna. I övriga regioner är motsvarande andel både lägre (8–10 %) och av en något annan karaktär.¹²

¹² Skadegörelsebrotten i region Stockholm består till största del av *klotter mot kollektivtrafiken*, *övrigt klotter* och *skadegörelse mot stat, kommun, landsting (ej klotter)*. I övriga regioner domineras de anmälda skadegörelsebrotten av *skadegörelse på motorfordon (ej genom brand)* och *annan skadegörelse (ej klotter)*.

Figur 28. Andel anmälda brott av totalt antal anmälda brott i respektive region, efter brottskategorier 2017.

I storstadskommunerna Stockholm, Malmö och Göteborg anmäls ett högt antal anmälda brott per 100 000 invånare. En förklaring till det är att genomströmningen av människor som inte är bofasta i kommunen är hög. I storstädernas stadskärnor, som stadsdelen Norrmalm i Stockholm och Centrum i Göteborg respektive Malmö, anmäls av samma skäl ett högt antal anmälda brott per 100 000 invånare.

Även andra kommuner med hög genomströmning av människor som inte är bofasta i kommunen kan uppvisa ett högt antal anmälda brott per 100 000.

Beskrivning av statistiken

Nedan följer en kortfattad beskrivning av statistiken över anmälda brott. För en mer utförlig beskrivning, se statistikens kvalitetsdeklaration.

Statistikens ändamål

Statistiken över antalet anmälda brott beskriver den anmälda brottslighetens nivå, utveckling, struktur och regionala fördelning i Sverige, per år och månad. Den används främst för att följa upp, bedöma, planera och utveckla rättsväsendets verksamheter samt för att belysa den anmälda brottsligheten i olika avseenden, såväl i ett nationellt perspektiv som på regional och lokal nivå. Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under en period.

Statistiken över anmälda brott omfattar endast den andel av brott som kommer till polisens och andra brottsutredande myndigheters kännedom och belyser således långtifrån alla brott som begås i samhället. För en mer heltäckande bild av den faktiska brottsligheten behövs även andra källor, såsom brottsofferundersökningar (exempelvis den Nationella trygghetsundersökningen) och självdeklarationsundersökningar.

Statistikens innehåll

Anmälda brott

I den officiella statistiken över anmälda brott redovisas brott som under redovisningsperioden anmäls till och registrerats av Polismyndigheten, Tullverket, Åklagarmyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten. Brotten kan alltså ha ägt rum före registreringstillfället, och behöver inte ha upptäckts det år eller den månad som redovisningen avser. De flesta av de anmälda brotten har skett i Sverige, men för 1–2 procent av dem ligger brottsplatsen utomlands.

Det som redovisas är det totala antalet anmälda brott, det vill säga även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott, eller där brott inte kan styrkas. Detta är särskilt viktigt att komma ihåg vid jämförelser med annan kriminalstatistik och vid internationella jämförelser, där man ofta har en snävare definition av begreppet brott. Då det gäller till exempel mord, dråp och misshandel med dödlig utgång har det vid jämförelser med Brås specialstudie av anmält dödligt våld¹³ samt med dödsorsaksstatistiken och annan forskning visat sig att det faktiska antalet personer som avlidit till följd av dödligt våld under de senaste åren varit mellan 34 och 50 procent av det antal anmälda brott som redovisas i kriminalstatistiken.

För brott som anmälts till och registreras av Tullverket (huvudsakligen smuglingsbrott) redovisas endast uppgifter om brott där det finns en skäligen misstänkt person. Statistiken över anmälda brott innehåller enbart de tullärenden som överlämnas till åklagaren. De ärenden som tullen lägger ner i ett tidigare skede kommer således inte med i statistiken.

Klassificering av brott

Brottsredovisningen omfattar brott mot brottsbalken (BrB)¹⁴, brott mot trafikbrottslagen, brott mot narkotikastrafflagen samt brott mot specialstraffrättsliga författningar för vilka fängelse ingår i straffskalan. Försök, förberedelse och stämpling¹⁵ till brott redovisas i allmänhet som fullbordade brott. Försök-brotten redovisas separat enbart för mord och dråp, våldtäkter, biltillgrepp och bostadsinbrott. I samband med att ett brott registreras hos polisen, klassificeras det i enlighet med regler som utfärdas av Brå i samråd med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket. Regler för klassificeringen finns i publikationen *Klassificering av brott*, som finns på Brås webbplats, www.bra.se. Klassificeringen, som bygger på brottskoder, utgår från gällande lagstiftning och görs utifrån den information som finns om brottet vid anmälningstillfället. Klassificeringen kan även grunda sig på uppgifter om till exempel offer, brottsplats och gärningspersonens tillvägagångssätt. Hur antalet brott beräknas för de enskilda brottstyperna framgår av dokumentet *Riktlinjer för antalsräkning av brott*, som bland annat finns på Brås webbplats, www.bra.se.

¹³ När det gäller dödligt våld genomför Brå sedan 2002 en årlig specialstudie för att kunna presentera ett så korrekt antal fall av dödligt våld som möjligt. Resultatet av studien presenteras sedan 2011 i en separat rapport, *Konstaterade fall av dödligt våld*, som finns tillgänglig på Brås webbplats, www.bra.se. Rapporten publiceras i samband med den slutliga statistiken.

¹⁴ Följande brott ingår dock inte: vållande till kroppsskada eller sjukdom i samband med trafikolycka (3 kap. 8 §), egenmäktigt förfarande genom olovligt utnyttjande av annans parkeringsplats (8 kap. 8 §) och förargelseväckande beteende (16 kap. 16 §).

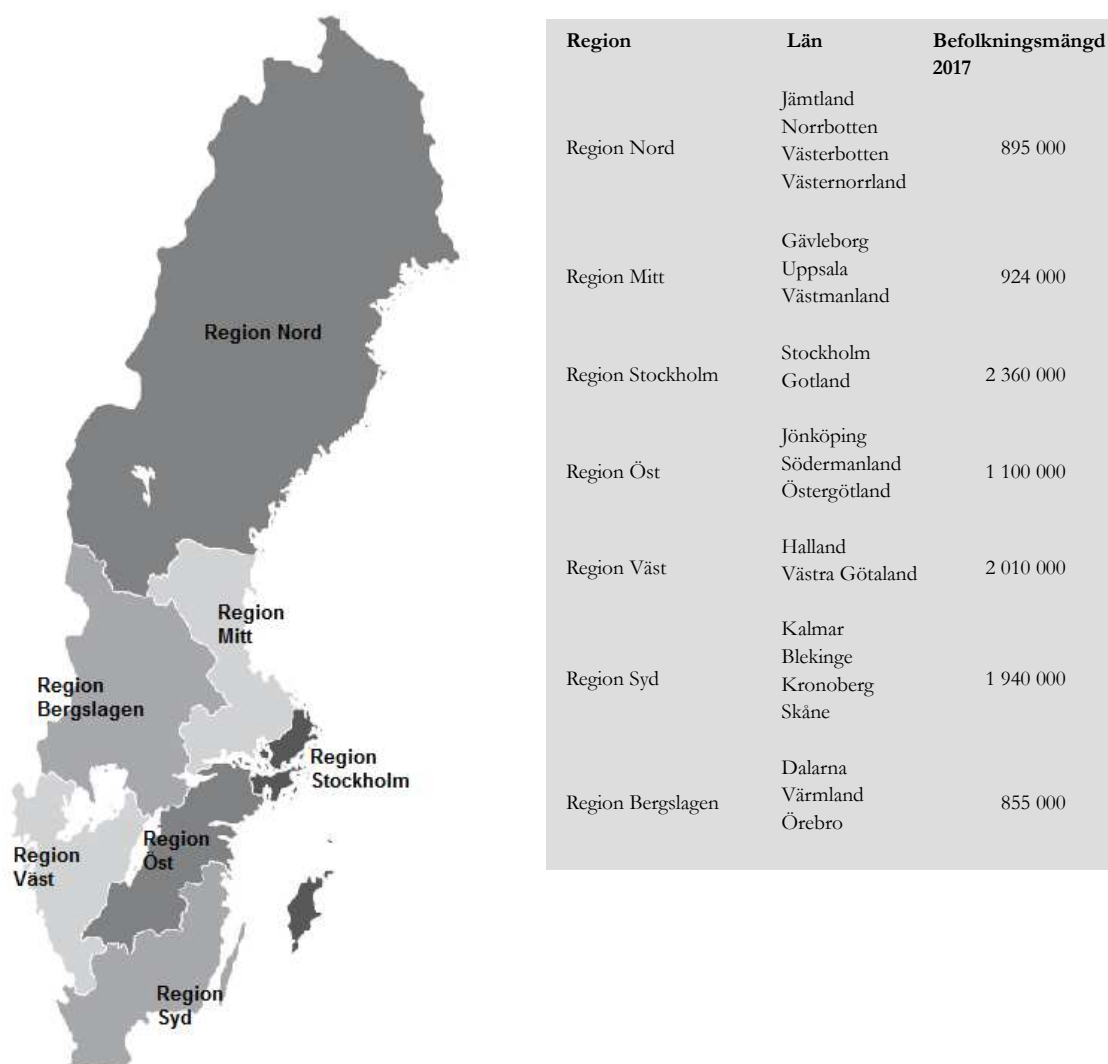
¹⁵ Med stämpling (enligt 23 kap. 2 § 2 st. BrB) menas att en person antingen i samråd med någon annan planerar att utföra brottet, eller själv erbjuder sig eller övertalar någon annan att utföra brottet.

Regional fördelning

Statistiken över anmälda brott redovisas för hela landet och per region, vanligtvis där brotten anmäls samt per kommun där brottet är begånget. Vissa brott kan sakna uppgift om kommun, och då redovisas brotten under okänd kommun i regionen.

Från och med den 1 januari 2015 har polisen omorganiserats, vilket innebär att de 21 länspolismyndigheterna har omvandlats till en polismyndighet, indelad i sju polisregioner. Dessa sju polisregioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Åklagarmyndigheten har anpassat sin organisation till motsvarande områden. Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju regionerna i stället för efter län.

I figur 28 nedan redovisas de nya polisregionerna, vilka län som ingår i respektive region samt befolkningsmängden i regionerna.

Figur 28. Indelning i de sju nya polisregionerna.

Insamling och bearbetning

Statistiken över anmälda brott grundar sig på de uppgifter som polis, tull och åklagare registrerar i sina ärendehanteringssystem.

När ett brott kommer till polisens kännedom upprättas en brottsanmälan, som läggs in i ärendehanteringssystemet RAR och sedan levereras till Brå. Även uppgifter från åklagarnas och tullens ärendesystem levereras till Brå. Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik.

Brå publicerar statistik över anmälda brott månadsvis, kvartalsvis och årsvis.

Jämförbarhet över tid

Statistik över anmälda brott har förts sedan 1950. Statistikrutinerna för anmälda brott har ändrats vid flera tillfällen, till exempel genom ny insamlingsteknik och nya redovisningssätt. Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år. Dessa förändringar är viktiga att känna till vid jämförelser över tid.

Förändringar i statistiken på grund av enskilda ärenden som omfattar många brott

Enstaka ärenden som omfattar en stor mängd brott kan ge upphov till märkbara förändringar i statistiken över anmälda brott, handlagda brott och misstänkta personer mellan olika år. Det gäller i synnerhet brottskategorier eller redovisningsområden där nivån vanligtvis är relativt låg.

Enstaka stora ärenden kan skapa problem vid jämförelser över tid och osäkerhet om huruvida en förändring är generell. Stora ärenden är ovanliga, men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Nedan följer en sammanställning av stora ärenden som har identifierats de senaste fem åren och har haft påverkan på resultaten. Med ett stort ärende avses här ärenden som omfattar runt 100 brott eller fler av samma brottstyp.

- År 2017 registrerades i region Mitt tre enskilda ärenden som innehöll cirka 100–240 anmälda brott avseende bidragsbrott vardera.
- År 2017 registrerades i region Nord två enskilda ärenden som innehöll cirka 100 anmälda brott avseende bidragsbrott vardera.
- År 2017 registrerades i region Stockholm ett enskilt ärende som innehöll cirka 209 anmälda brott avseende näringspenningtvätt.
- År 2017 registrerades i region Stockholm två enskilda ärenden som innehöll cirka 130 respektive 330 anmälda brott avseende bidragsbrott.

- År 2017 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som innehöll cirka 90 anmälda brott avseende sexuellt ofredande mot flicka under 15 år.
- År 2017 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som innehöll cirka 102 anmälda brott avseende dataintrång.
- År 2017 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som innehöll cirka 190 anmälda brott avseende bidragsbrott.
- År 2017 registrerades i region Väst ett enskilt ärende som innehöll cirka 115 anmälda brott avseende automatmissbruk.
- År 2017 registrerades i region Väst ett enskilt ärende som innehöll cirka 110 anmälda brott avseende penningtvättsbrott.
- År 2017 registrerades i region Öst två enskilda ärenden som innehöll cirka 240 respektive cirka 360 anmälda brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2017 registrerades i region Öst ett enskilt ärende som innehöll cirka 1 630 anmälda brott avseende automatmissbruk.
- År 2016 registrerades i region Mitt två enskilda ärenden som innehöll cirka 170 respektive 110 anmälda brott avseende datorbedrägeri.
- År 2016 registrerades i region Mitt ett enskilt ärende som innehöll cirka 120 anmälda brott avseende penningtvätt.
- År 2016 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som innehöll cirka 500 brott avseende dataintrång.
- År 2016 registrerades i region Stockholm ett enskilt stort ärende med cirka 2 000 brott gällande bedrägeri med hjälp av bluffaktura.
- År 2016 registrerades i region Stockholm ett enskilt stort ärende med cirka 160 brott gällande skatteavdragsbrott.
- År 2016 registrerades i region Stockholm ett enskilt stort ärende med cirka 230 brott gällande trolöshet mot huvudman.
- År 2016 registrerades i region Öst ett enskilt stort ärende med cirka 1 200 brott gällande övrigt bedrägeri.
- År 2016 registrerades i region Väst ett enskilt stort ärende med cirka 150 brott gällande våldtäkt mot flicka under 15 år.
- År 2016 registrerades i region Väst fem enskilda ärenden som innehöll mellan 120–150 brott vardera eller totalt cirka 650 brott gällande bidragsbrott mot Försäkringskassan.
- År 2016 registrerades i region Nord fem enskilda ärenden som innehöll mellan 100–350 brott vardera eller totalt cirka 700 brott gällande bidragsbrott mot Försäkringskassan.

- År 2016 registrerades i region Nord två enskilda ärenden som innehöll cirka 120 respektive 170 brott gällande förskingring.
- År 2016 registrerades i region Bergslagen ett enskilt ärende som innehöll cirka 200 brott gällande dataintrång.
- År 2015 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som innehöll cirka 240 anmälda brott avseende barnpornografi.
- År 2015 anmäldes i region Nord ett enskilt ärende med många brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2015 anmäldes i region Stockholm ett enskilt ärende med många brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2015 anmäldes i region Syd ett enskilt ärende med många barnpornografibrott.
- År 2014 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som innehöll cirka 300 anmälda brott avseende våldtäkt.
- År 2014 anmäldes i Gotlands län ett ärende med många sexualbrott (sexuellt övergrepp, utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuellt ofredande) samt barnpornografibrott.
- År 2014 anmäldes i Uppsala län ett ärende med många brott gällande kränkande fotografering.
- År 2013 anmäldes i Jönköpings län ett ärende med många ofredandebrott.

Tekniska och juridiska förändringar

Nedan följer en sammanställning av olika systemtekniska och lagstiftningsmässiga förändringar sedan 1965, som i olika utsträckning har påverkat statistiken över anmälda brott. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i omvänd kronologisk ordning, med de senaste förändringarna först. Styckena är skrivna så att de kan läsas separat. Den som är intresserad av ett specifikt år kan alltså gå direkt till det relevanta stycket.

- Från och med januari 2016 gjordes ett förtydligande av namnen på brottskoderna för misshandel i nära relation/ej i nära relation (koderna 9349–9356) i polisens anmälningssystem. Begreppet *i nära relation* definierades då som ”är eller har varit gifta, sammanboende eller har gemensamma barn”. Vid en tidigare kvalitetsstudie (*Kvalitetsstudie 1, Användningen av brottskoder*) hade det framkommit att brottskoderna ifråga till viss del överanvändes eftersom de även användes för andra typer av nära relationer exempelvis syskon emellan,

förälder och vuxet barn. Åtgärden genomfördes alltså i syfte att förtydliga vad som omfattas av brottskoderna så att anmälda misshandelsbrott kodas korrekt i samband med att de registreras. Efter förtydligandet av namnen på brottskoderna är nivån på antalet anmälda misshandelsbrott i nära relation i snitt cirka 28 procent lägre än tidigare år (2012–2016). För mer information se *Kvalitetsstudie 1, Användningen av brottskoder* på www.bra.se.

- Från och med 2015 har kvaliteten på statistiken över anmälda brott indelat på kommuner förbättrats. Det beror på att bortfallet på kommunuppgift för brotten har minskat. Det finns två anledningar till att ett brott redovisas med okänd kommun: dels då uppgift om kommun helt saknas av olika anledningar (exempelvis att brottet inte sker på en fysisk plats), dels i de fall då den angivna brottsplatsen finns i en kommun som inte ligger i den handläggande regionen. Från och med 2016, då 21 länspolismyndigheter omvandlades till en polismyndighet indelad i sju polisregioner, redovisas kommun som okänd i de fall brottsplatskommunen inte ligger inom den handläggande regionen. Eftersom regionerna är större än länen ger det ett minskat bortfall på uppgiften om kommun.
- Vid jämförelser av olika brottstyper mellan 2015 och tidigare år i kommunerna kan därmed eventuella ökningarna helt eller delvis bero på ett lägre bortfall av kommunuppgift. Detta bör beaktas vid tolkning av statistiken. I regionerna har vissa brottskategorier särskilt påverkats av det lägre bortfallet. För resterande brottskategorier har påverkan varit lägre eller till och med obefintlig. I tabell 3 visas skillnaden i antalet brott med okänd kommun 2016 jämfört med om statistiken fortsatt hade redovisats på länspolismyndighet i stället för på polisregion.

Tabell 2. Förändringen i antalet brott med okänd kommun i statistiken 2016, jämfört med det tidigare sättet att redovisa, totalt och för de brottskategorier som har påverkats mest. Inom parentes anges minskningen av brott med okänd kommun i andelar för respektive brottskategori.

Region	Totalt	Brott mot liv och hälsa (BrB 3 kap)	Brott mot trafikbrottslagen	Brott mot narkotikabrottslagen	Brott mot miljöbalken	Brott mot skattebrottslagen
Nord	-3 000	-210	-1 080	-244	-203	-437
	(-18 %)	(-48 %)	(-80 %)	(-23 %)	(-59 %)	(-49 %)
Mitt	-1 230	-146	-276	-224	-130	0
	(-6 %)	(-31 %)	(-42 %)	(-28 %)	(-70 %)	-
Stockholm	-439	-30	-15	-8	-15	-48
	(-1 %)	(-2 %)	(-3 %)	(-1 %)	(-3 %)	(-1 %)
Öst	-6 070	-170	-3 880	-745	-335	-232
	(-22 %)	(-36 %)	(-91 %)	(-46 %)	(-85 %)	(-15 %)
Väst	-1 620	-106	-555	-112	-141	-148
	(-4 %)	(-22 %)	(-58 %)	(-22 %)	(-47 %)	(-7 %)
Syd	-2 280	-190	-510	-225	-240	-201
	(-5 %)	(-23 %)	(-42 %)	(-24 %)	(-65 %)	(-32 %)
Bergslagen	-1 170	-110	-392	-82	-84	0
	(-5 %)	(-24 %)	(-36 %)	(-9 %)	(-63 %)	-

De två regioner vars kvalitet på kommunredovisning har förbättrats mest är region Nord och region Öst. Exempelvis har okänd kommun gällande brott mot trafikbrottslagen minskat med 91 procent i region Öst och med 80 procent i region Nord. I region Stockholm är påverkan försumbar, totalt har bortfallet minskat med 1 procent. I övriga regioner har bortfallet minskat med mellan 4 och 6 procent totalt sett.

- Den 1 januari 2015 bildades den nya Polismyndigheten, som ersätter de tidigare 21 länspolismyndigheterna och är indelad i sju polisregioner.
- Från och med april 2014 har definitionen av antalet utfärdade kontaktförbud förändrats. Antalet utfärdade kontaktförbud är en uppgift som Brå samlar in från Åklagarmyndigheten. Från och med april 2014 räknas de initialt utfärdade kontaktförbuden samt eventuella förlängningar av samma kontaktförbud separat. Det gör det möjligt att både särredovisa enbart initialt utfärdade kontaktförbud och att redovisa samtliga utfärdade kontaktförbud inklusive eventuella förlängningar.
- I tidigare redovisningar, från 2008 t.o.m. mars 2014, ingick de kontaktförbud som utfärdades initialt eller förlängdes under redovisningsåret. Varje kontaktförbud räknades endast en gång, oavsett om det hade förlängts eller ej.
- I juni 2014 påbörjades avvecklingen av polisens ärendehanteringssystem Pust, och systemet stängdes därmed för nyregistrering av brott. Efter stängningen ska alla nya brott registreras och hanteras i ärendehanteringssystemet RAR. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- Från och med juni 2013 har polisen registrerat smitning från parkeringsskada (trafikförordningen (1998:1276) 2 kap. 8 § 2 st. och 14 kap. 3 § 1 p. a) med brottskoden 3006 i stället för med brottskoden för övriga bötesbrott 9001. Brottskod 3006 har tidigare i enlighet med Brås instruktioner endast använts för allvarigare smitningsbrott (trafikbrottslagen (1951:649) 5 § 1 st.). Brottskod 9001, som är den kod som borde användas för lindrigare smitningsbrott enligt gällande instruktioner, inräknas inte i den officiella brottsstatistiken, och den utvidgade tillämpningen av brottskod 3006 har således medfört en ökning av smitningsbrotten i statistiken över anmälda brott. Brå kan inte avgöra hur stor del av de registrerade smitningsbrotten som hör till respektive lagrum. Förändringen innebär att varken anmälda brott gällande brottstypen smitningsbrott eller brottskategorin trafikbrott första halvåret 2014 kan jämföras med tidigare eller senare perioder.

- Under februari 2013 driftsatte polisen ett nytt ärendehanteringssystem (Siebel-Pust), som ersatte det tidigare ärendehanteringssystemet Pust. Det nya ärendehanteringssystemet hade vissa brister vid driftsättningen, vilket har inneburit att det inledningsvis har använts i begränsad omfattning av polismyndigheterna. Brå har samarbetat med polisen och Åklagarmyndigheten för att omhänderta och avhjälpa bristerna i systemet. Det större systemskifte som införandet av Siebel-Pust utgjorde kan ha gett effekter som är svåra att överblicka. En generell rekommendation är att iaktta en ökad försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Siebel-Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- I början av december 2012 genomförde Åklagarmyndigheten anpassningar av sitt ärendehanteringssystem Cåbra för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Driftsättningen av åklagarnas nya system inverkar inte direkt på statistiken över anmälda brott 2012, men statistiken påverkas av ett mindre bortfall i de brott som registrerades i den nya versionen av Cåbra under de tre sista veckorna i december 2012. Vid tester har det framgått att det i huvudsak påverkat statistiken över ekonomiskt relaterad brottslighet, men även till viss del miljöbrotten. Framför allt har det påverkat statistiken över brott mot skattebrottslagen, där cirka 1 500 anmälda brott skulle ha tillförts om samtliga uppgifter ingått i statistiken. För övriga brottstyper bedöms påverkan vara försumbar.
- Under perioden augusti till december 2012 gjorde polisen anpassningar i sitt ärendehanteringssystem RAR, för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Förändringar i och med anpassningen som kan ha betydelse för statistiken över anmälda brott är bland annat förändringar i hur brott registreras och hur informationsöverföringen mellan myndigheterna sker samt svårigheter att identifiera unika brott i ärenden som överförs mellan nya och äldre versioner av ärendehanteringssystemen hos polisen. Det är därmed viktigt att iaktta en ökad försiktighet när statistiken tolkas. Brå analyserar löpande vilken inverkan de nämnda förändringarna har på brottsstatistiken.
- Till följd av Åklagarmyndighetens införande av ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra), se nedanstående punkter, gjordes anpassningar i Brås statistikdatabas under 2010. Syftet med anpassningarna var att förbättra tillförlitligheten i antalsräkningen av anmälda brott som registrerats hos Åklagarmyndigheten eller hos Ekobrottsmyndigheten. I Cåbra har en unik brottsidentitet (BID) införts som ger bättre möjligheter att identifiera och följa upp enskilda brott. Det gäller till exempel brott som av administrativa skäl flyttas mellan olika ärenden eller åklagarkammare. Analyser

efter anpassningen till den unika brottsidentiteten visar att antalet anmälda brott har varit underskattat sedan systemskiftet hos Åklagarmyndigheten. Vid tester har det visat sig att det i statistiken över samtliga anmälda brott under 2008 har tillkommit cirka 0,8 procent fler brott efter anpassningen. Motsvarande för åren 2008–2009 är cirka 0,2 procent fler brott. Underskattningen av antalet anmälda brott kan framför allt hänföras till anmälda skattebrott samt till viss del till borgenärsbrott. Detta beror på att dessa brottstyper oftast registreras i Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem. Enligt de gjorda testerna har det efter anpassningen för 2008 tillkommit nästan dubbelt så många skattebrott, och drygt 60 procent fler borgenärsbrott. För åren 2008–2009 har 10 respektive 1 procent fler skattebrott tillkommit, liksom 8 respektive 1 procent fler borgenärsbrott. Därmed är jämförelser av anmälda borgenärs- och skattebrott åren 2008–2010 inte relevanta. När det gäller statistik över den ekonomiska brottsligheten är jämförbarheten och tolkningen även för tidigare år problematisk (se nedanstående punkter). För mer information om påverkan av ovan beskrivna anpassningar till Cåbra, kontakta enheten för rättsstatistik på Brå.

- I och med införandet av Åklagarmyndighetens nya ärendehanteringssystem (Cåbra) under andra halvåret 2008 kunde Ekobrottsmyndigheten förbättra antalsräkningen och registreringen av de anmälda brotten. I enlighet med anvisningarna i publikationerna *Klassificering av brott* samt *Riktlinjer för antalsräkning av brott* (dessa publikationer ersatte *Kodning av brott* 2013) som finns på www.bra.se, övergick Ekobrottsmyndigheten till en mer extensiv antalsräkning, som innebär att användare nu registrerar ett brott för varje deklaration eller räkenskapsår. Enligt tidigare praxis registrerades endast ett brott oavsett antal deklarationer och utan hänsyn till hur många räkenskapsår som omfattades. Förändringen genomfördes under 2008. För utförligare information, se kapitlet *Statistikens innehåll, Kriminalstatistik 2009* (rapport 2010:15).
- Under 2008 införde Åklagarmyndigheten successivt ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra), som ersatte tidigare system (Brådis och Envis). Systemomläggningen påbörjades i februari 2008 och skedde successivt i olika åklagarkammare fram till juni 2008. Förbättringen i statistiken över anmälda brott till följd av systemomläggningen berör brott som vanligtvis anmäls direkt till åklagaren, såsom skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott (11 kap. BrB). Ändringen innebär att även information om brott som saknar en misstänkt person levereras till Brå. Samtliga anmälda brott i dessa kategorier ingår därmed i statistiken från och med 2008. Tidigare år redovisades endast anmälda brott där det fanns en skäligen misstänkt person. Detta har medfört att det från och med 2008 redovisas betydligt fler anmälda skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott än föregående år. För utförligare information, se kapitlet *Statistikens innehåll, Kriminalstatistik 2009* (rapport 2010:15).

- I statistiken över anmälda brott har ett mindre fel upptäckts som berör vissa typer av skattebrott åren 2005–2006 och brott avseende föroreningar från fartyg åren 2002–2006. Felet innebär att antalet brott för dessa brott underskattades något under de åren.
- Under 2008 införde polisen möjligheten att anmäla vissa brott via internet. Det har medfört att många brott, speciellt cykelstölder i Stockholms, Södermanlands och Gotlands län, inte har kunnat knytas till en viss kommun, utan har rapporterats under okänd kommun i respektive län.

Kvalitetsstudier

Kvaliteten i brottskoder

För statistiken över anmälda brott, handlagda brott, handlagda brottsmisstankar samt misstänkta personer är uppgifter om brottskod avgörande för till vilken brottstyp man räknar brotten, besluten eller de registrerade misstankarna. För att få en bättre förståelse för kvaliteten i registreringen av brottskoder har Brå genomfört en kvalitetsstudie, som publicerades i september 2012.

Resultatet visar att felkodningar framför allt påverkar fördelningen av brott inom de olika brottskategorierna. Det är sällan som anmälningarna skulle ha kodats till en helt annan kategori. Till exempel bedömdes studiens samtliga anmälningar som getts en brottskod för bedrägeri ha registrerats till rätt brottskategori. Däremot förekom felkodningar för vilken typ av bedrägeri det var frågan om – datorbedrägeri, bluffaktura, bedrägeri med hjälp av internet eller annat. Generellt förekom en överanvändning av koderna för ärenden utan egen brottskod, som *övrigt bedrägeri* eller *annan stöld*, vilket också innebar att brottstyper med en egen brottskod var underanvända, t.ex. *bedrägeri med hjälp av internet*.

Ytterligare områden där det på grund av felkodningar finns anledning att iaktta försiktighet vid tolkningen av statistiken är variabler avseende *i nära relation/ej i nära relation*, *bekant/obekant*, *grovt/annat än grovt*, *försök/fullbordat* samt *inombus/utombus*. Det framgår av den ovan nämnda studien, men också i andra undersökningar som gjorts av Brå och SCB rörande användningen av brottskoder. För ytterligare information, se rapporten *Användningen av brottskoder, en kvalitetsstudie inom kriminalstatistiken* på www.bra.se.

Specialstudier om dödligt våld

För att kunna redovisa det faktiska antalet fall av dödligt våld gör Brå sedan 2002 specialstudier av underlaget till statistiken. Samtliga anmälda fall av fullbordade mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång samt vållande till annans död (exklusive de fall som inträffar i trafiken eller på arbetsplatser) har studerats. Avsikten med studierna är bland annat att fastställa om misstanken om brott kvarstår efter polisens utredning (slutredovisad förundersökning). De anmälda fallen av vållande till annans död kontrolleras för att klargöra om det bland dessa

gärningar finns brott som borde ha rubricerats som misshandel med dödlig utgång. Med dödligt våld avses fullbordade mord, dråp och misshandel med dödligt våld, som korrekt registrerats som sådana eller som felaktigt registrerats som vållande till annans död.

För mer information, se *Konstaterade fall av dödligt våld – Statistik för 2017*, som finns att ladda ner från www.bra.se.

Januari 2018

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brottsförebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för verksamhetsuppföljning, beslutsfattande, utredningsverksamhet och forskning.

Utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system sammanställer och presenterar Brås enhet för rättsstatistik årligen cirka 1 100 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolkningsanvisningar, kommentarer och analyser.